

РОЗРАХУНКОВА РОБОТА
З ТЕОРІЇ ЙМОВІРНОСТЕЙ
СТУДЕНТКИ ГРУПИ КА-92
КАТАСАНОВОЇ КАРИНИ
ВАРІАНТ 35

Завдання №1

Дискретний випадковий вектор $\vec{\xi} = (\xi_1, \xi_2)$ задано таблицею розподілу (таблиця 1).

Таблиця 1 - таблиця розподілу вектора ξ :

$\xi_1 \backslash \xi_2$	-5	-3	2	3
-4	0,02	0,14	0,06	0,03
-2	0,1	0,09	0,11	0,1
2	0,11	0,03	0,01	0,2

Бачимо, що:

$$n = 3, \quad x_1 = -4, \quad x_2 = -2, \quad x_3 = 2 \\ m = 4, \quad y_1 = -5, \quad y_2 = -3, \quad y_3 = 2, \quad y_4 = 3$$

Значення $p_{kj} = P\{\xi_1 = x_k, \xi_2 = y_j\}$, $k = \overline{1, 3}$, $j = \overline{1, 4}$ занесені у таблицю 1.

РЯДИ РОЗПОДІЛУ КООРДИНАТ ξ_1 ТА ξ_2

$P\{\xi_1 = x_k\} = P(A_k)$, $k = \overline{1, 3}$. Подія A_k відбувається разом з гіпотезами $B_j = \{\xi_2 = y_j\}$, $j = \overline{1, 4}$, при чому B_1, B_2, B_3, B_4 утворюють повну групу подій, тобто $\cup_{j=1}^4 B_j = U$, $B_{j_1} \cap B_{j_2} = \emptyset$, при $j_1 \neq j_2$.

За формулою повної ймовірності:

$$P\{\xi_1 = x_k\} = P(A_k) = \sum_{j=1}^4 P(B_j) P(A_k/B_j) = \sum_{j=1}^4 P(A_k \cap B_j) = \sum_{j=1}^4 p_{kj} \quad (1.1)$$

Аналогічно для другої координати:

$$P\{\xi_2 = y_j\} = P(B_j) = \sum_{k=1}^3 P(A_k) P(B_j/A_k) = \sum_{k=1}^3 P(A_k \cap B_j) = \sum_{k=1}^3 p_{kj} \quad (1.2)$$

Отримали формули (1.1) та (1.2).

За формулою (1.1):

$$P\{\xi_1 = -4\} = 0,02 + 0,14 + 0,06 + 0,03 = 0,25$$

$$P\{\xi_1 = -2\} = 0,1 + 0,09 + 0,11 + 0,1 = 0,4$$

$$P\{\xi_1 = 2\} = 0,11 + 0,03 + 0,01 + 0,2 = 0,35$$

Для перевірки скористаємось наступним:

$$\sum_{k=1}^n \sum_{j=1}^m p_{kj} = \sum_{k=1}^n p_k = \sum_{j=1}^m p_j = 1 \quad (1.3)$$

$$\sum_{k=1}^3 p_k = P\{\xi_1 = -4\} + P\{\xi_1 = -2\} + P\{\xi_1 = 2\} = 0,25 + 0,4 + 0,35 = 1$$

За формулою (1.2):

$$P\{\xi_2 = -5\} = 0,02 + 0,1 + 0,11 = 0,23$$

$$P\{\xi_2 = -3\} = 0,14 + 0,09 + 0,03 = 0,26$$

$$P\{\xi_2 = 2\} = 0,06 + 0,11 + 0,01 = 0,18$$

$$P\{\xi_2 = 3\} = 0,03 + 0,1 + 0,2 = 0,33$$

Перевірка (за формулою (1.3)):

$$\sum_{j=1}^4 p_j = P\{\xi_2 = -5\} + P\{\xi_2 = -3\} + P\{\xi_2 = 2\} + P\{\xi_2 = 3\} = 0,23 + 0,26 + 0,18 + 0,33 = 1$$

Отримали ряди розподілу:

Таблиця 2 - ряд розподілу ξ_1 :

ξ_1	-4	-2	2
p	0,25	0,4	0,35

Таблиця 3 - ряд розподілу ξ_2 :

ξ_2	-5	-3	2	3
p	0,23	0,26	0,18	0,33

ФУНКЦІЇ РОЗПОДІЛУ КООРДИНАТ ξ_1 та ξ_2

За означенням $F_{\xi_i}(x) = P\{\xi_i < x\}$ ($i = 1, 2$), $x \in \mathbb{R}$.

Для першої координати:

ξ_1	-4	-2	2
p	0,25	0,4	0,35

$$F_{\xi_1}(x) = P\{\xi_1 < x\} = \begin{cases} P(\emptyset) = 0, & x \leq -4 \\ P\{\xi_1 = -4\} = 0,25, & -4 < x \leq -2 \\ P\{\{\xi_1 = -4\} \cup \{\xi_1 = -2\}\} = \\ = P\{\xi_1 = -4\} + P\{\xi_1 = -2\} = \\ = 0,25 + 0,4 = 0,65, & -2 < x \leq 2 \\ P\{\{\xi_1 = -4\} \cup \{\xi_1 = -2\} \cup \{\xi_1 = 2\}\} = \\ = P\{\xi_1 = -4\} + P\{\xi_1 = -2\} + P\{\xi_1 = 2\} = \\ = 0,25 + 0,4 + 0,35 = 1, & x > 2 \end{cases}$$

Отримали **функцію розподілу першої координати**:

$$F_{\xi_1}(x) = \begin{cases} 0, & \text{при } x \leq -4 \\ 0,25, & \text{при } -4 < x \leq -2 \\ 0,65, & \text{при } -2 < x \leq 2 \\ 1, & \text{при } x > 2 \end{cases}$$

Рисунок 1 - графік функції розподілу $F_{\xi_1}(x)$:

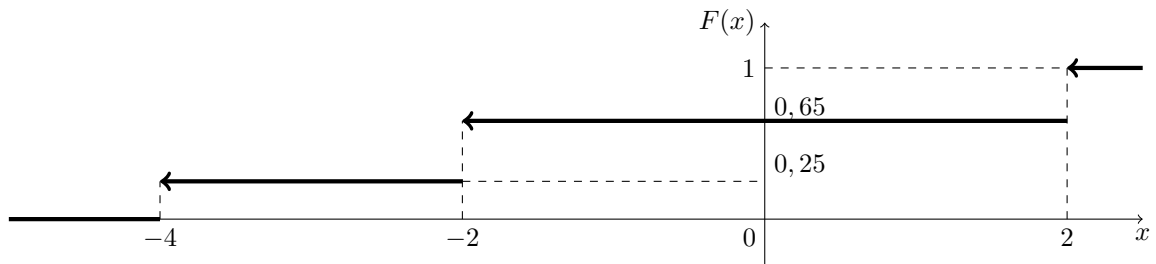

Рисунок 1

Аналогічно для другої координати:

ξ_2	-5	-3	2	3
p	0,23	0,26	0,18	0,33

$$F_{\xi_2}(y) = P\{\xi_2 < y\} = \begin{cases} P(\emptyset) = 0, & y \leq -5 \\ P\{\xi_2 = -5\} = 0,23, & -5 < y \leq -3 \\ P\{\{\xi_2 = -5\} \cup \{\xi_2 = -3\}\} = \\ = P\{\xi_2 = -5\} + P\{\xi_2 = -3\} = \\ = 0,23 + 0,26 = 0,49, & -3 < y \leq 2 \\ P\{\{\xi_2 = -5\} \cup \{\xi_2 = -3\} \cup \{\xi_2 = 2\}\} = \\ = P\{\xi_2 = -5\} + P\{\xi_2 = -3\} + P\{\xi_2 = 2\} = \\ = 0,23 + 0,26 + 0,18 = 0,67, & 2 < y \leq 3 \\ P\{\{\xi_2 = -5\} \cup \{\xi_2 = -3\} \cup \{\xi_2 = 2\} \cup \{\xi_2 = 3\}\} = \\ = P\{\xi_2 = -5\} + P\{\xi_2 = -3\} + \\ + P\{\xi_2 = 2\} + P\{\xi_2 = 3\} = \\ = 0,23 + 0,36 + 0,18 + 0,33 = 1, & y > 3 \end{cases}$$

Отримали **функцію розподілу другої координати**:

$$F_{\xi_2}(y) = \begin{cases} 0, & \text{при } y \leq -5 \\ 0,23, & \text{при } -5 < y \leq -3 \\ 0,49, & \text{при } -3 < y \leq 2 \\ 0,67, & \text{при } 2 < y \leq 3 \\ 1, & \text{при } y > 3 \end{cases}$$

Рисунок 2 - графік функції розподілу $F_{\xi_2}(y)$:

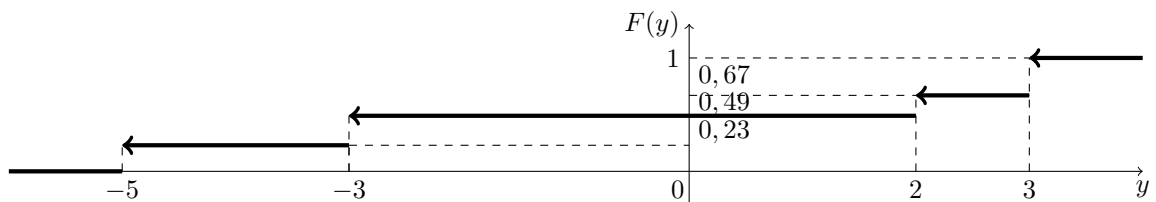

Рисунок 2

СУМІСНА ФУНКЦІЯ РОЗПОДІЛУ ВИПАДКОВОГО ВЕКТОРА $\vec{\xi}$

Скористаємось геометричною інтерпретацією:

$F_{\vec{\xi}}(x, y) = P\{\xi_1 < x, \xi_2 < y\}$ - ймовірність потрапляння випадкового вектора всередину нескінченного квадрата з вершиною в т. (x, y)

Використаємо формулу:

$$F_{\vec{\xi}}(x, y) = \sum_{k: x_k < x} \sum_{j: y_j < y} p_{kj}$$

Для зручності, намалюємо в декартовій системі координат усі точки, що відповідають значенню вектора $\vec{\xi}$ (рисунок 3):

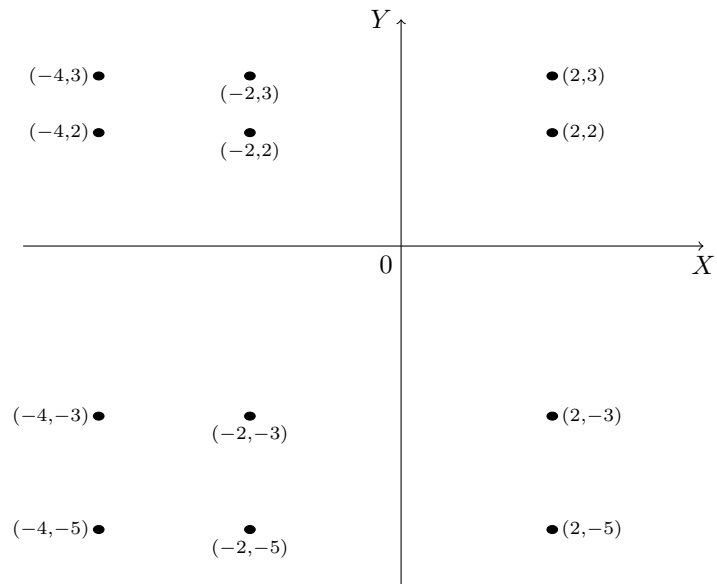

Рисунок 3

Обчислимо значення сумісної функції розподілу в кожній області $D_{k,j}$, $k = \overline{1, 3}$, $j = \overline{1, 4}$. Для наочності кожен випадок супроводжується малюнком (рис. 4 - 16).

$$1. (x \leq -4) \vee (y \leq -5)$$

$$F_{\xi}(x, y) = 0$$

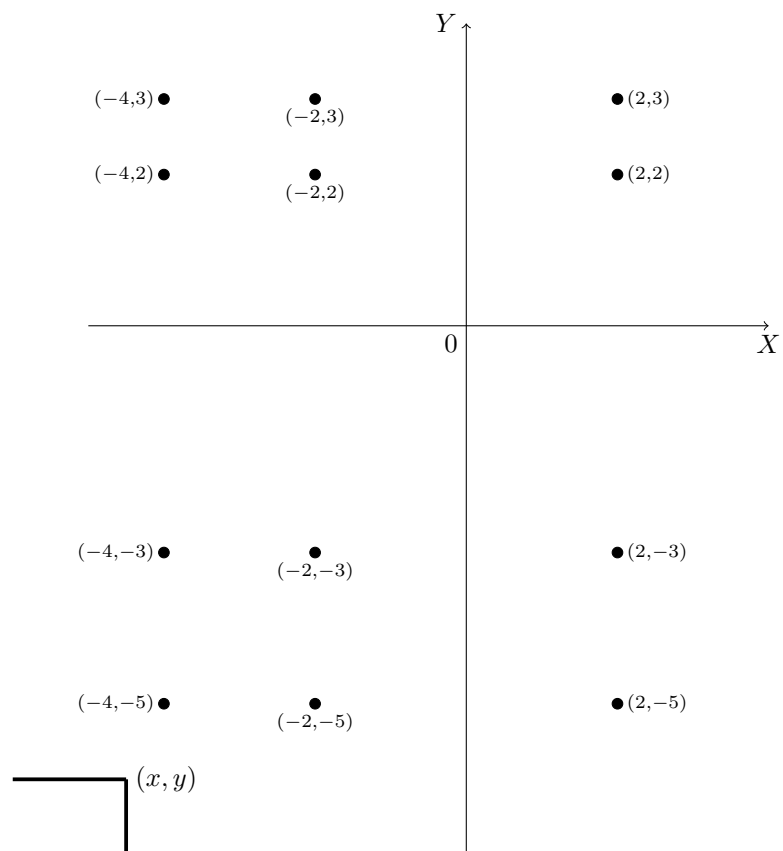

Рисунок 4

$$2. D_{1,1} = \left\{ (x, y) \mid \begin{array}{l} -4 < x \leq -2, \\ -5 < y \leq -3. \end{array} \right\}$$

$$F_{\xi}(x, y) = P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -5\} = 0,02$$

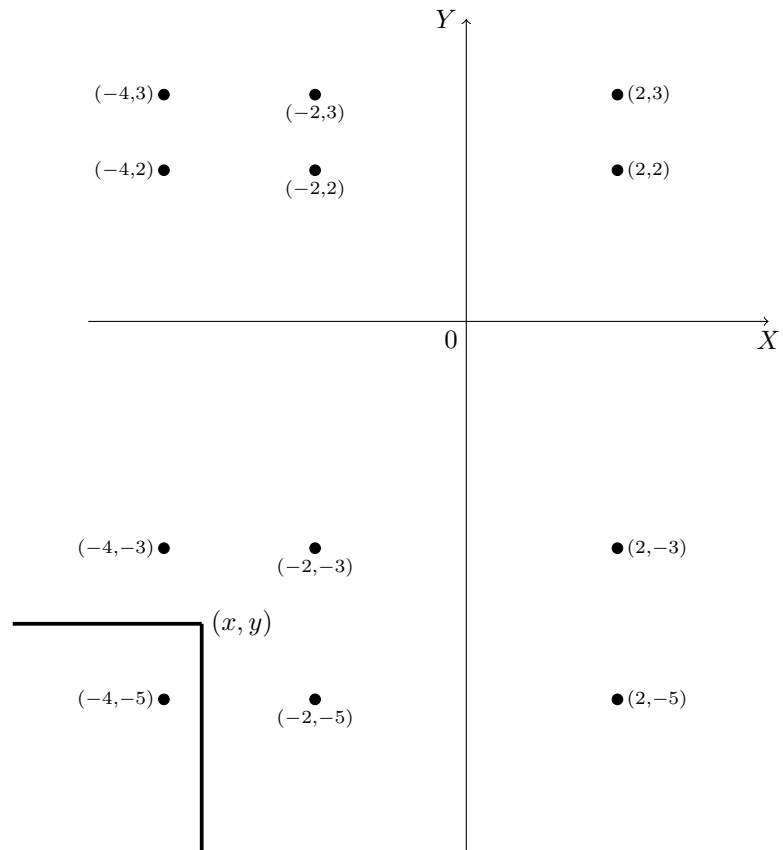

Рисунок 5

$$3. D_{2,1} = \left\{ (x,y) \mid \begin{array}{l} -2 < x \leq 2, \\ -5 < y \leq -3. \end{array} \right\}$$

$$F_{\xi}^{-}(x,y) = P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -5\} = \\ = 0,02 + 0,1 = 0,12$$

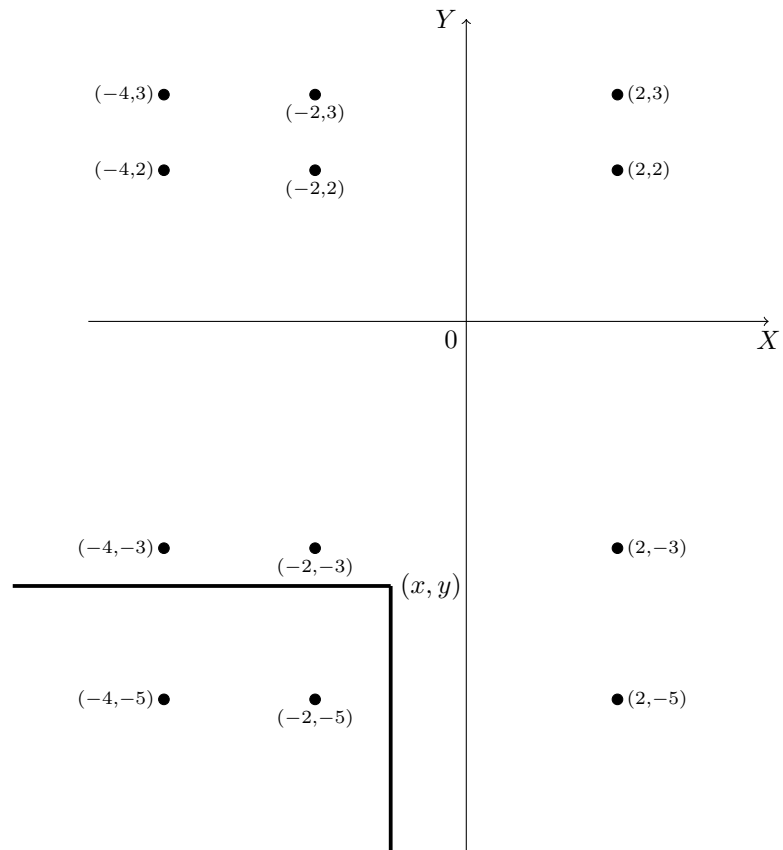

Рисунок 6

$$4. D_{3,1} = \left\{ (x,y) \mid \begin{array}{l} x > 2, \\ -5 < y \leq -3. \end{array} \right\}$$

$$F_{\xi}^{-}(x,y) = P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = 2, \xi_2 = -5\} = 0,02 + 0,1 + 0,11 = 0,23$$

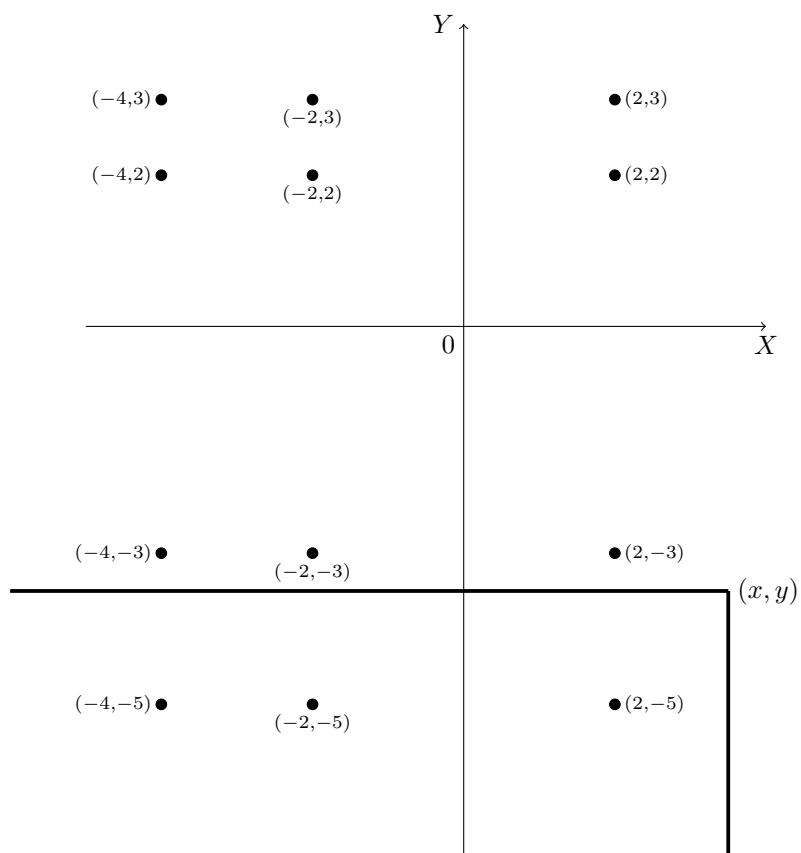

Рисунок 7

$$5. D_{1,2} = \left\{ (x,y) \mid \begin{array}{l} -4 < x \leq -2, \\ -3 < y \leq 2. \end{array} \right\}$$

$$F_{\xi}^{-}(x,y) = P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -3\} = \\ = 0,02 + 0,14 = 0,16$$

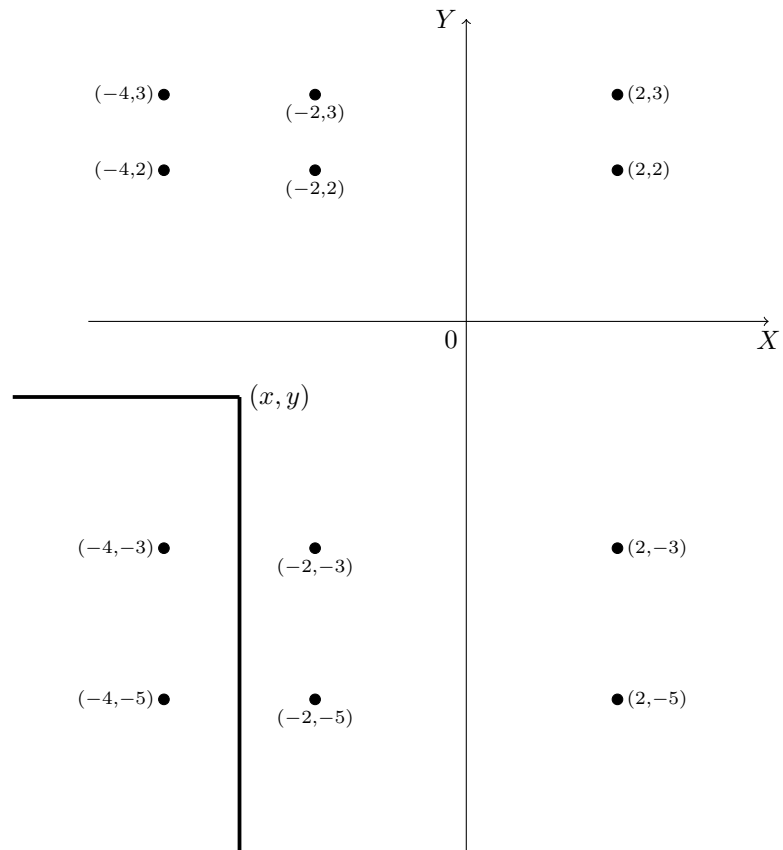

Рисунок 8

$$6. D_{2,2} = \left\{ (x,y) \mid \begin{array}{l} -2 < x \leq 2, \\ -3 < y \leq 2. \end{array} \right\}$$

$$\begin{aligned} F_{\xi}^{-}(x, y) &= P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -3\} = \\ &= 0,02 + 0,14 + 0,1 + 0,09 = 0,35 \end{aligned}$$

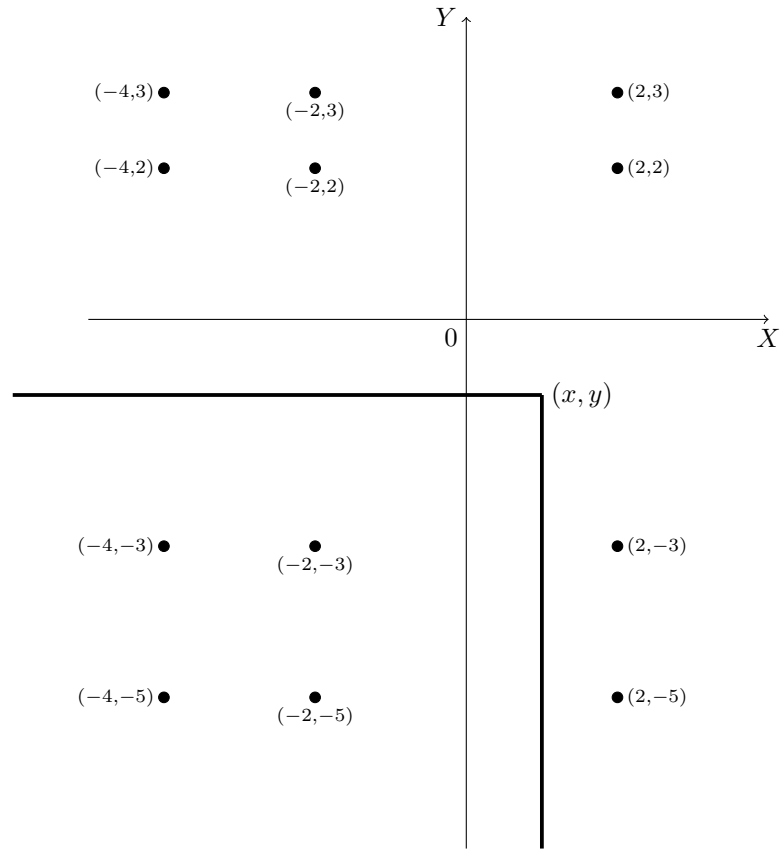

Рисунок 9

$$7. D_{3,2} = \left\{ (x,y) \mid \begin{array}{l} x > 2, \\ -3 < y \leq 2. \end{array} \right\}$$

$$\begin{aligned} F_{\bar{\xi}}(x, y) &= P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = 2, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = 2, \xi_2 = -3\} = \\ &= 0,02 + 0,14 + 0,1 + 0,09 + 0,11 + 0,03 = 0,49 \end{aligned}$$

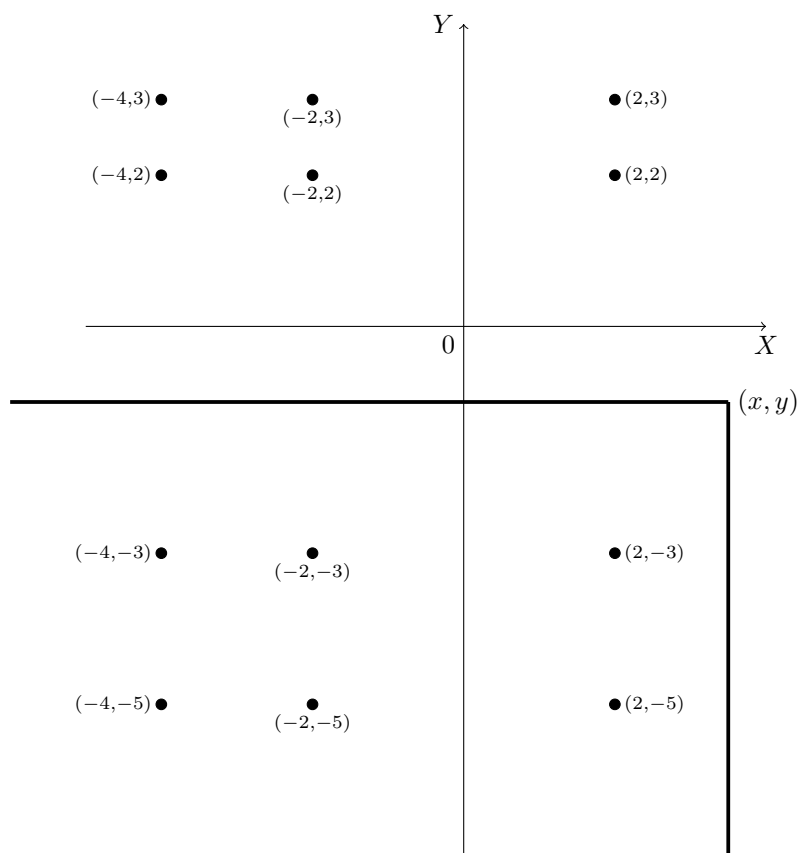

Рисунок 10

$$8. D_{1,3} = \left\{ (x,y) \mid \begin{array}{l} -4 < x \leq -2, \\ 2 < y \leq 3. \end{array} \right\}$$

$$\begin{aligned} F_{\bar{\xi}}(x, y) &= P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = 2\} = \\ &= 0,02 + 0,14 + 0,06 = 0,22 \end{aligned}$$

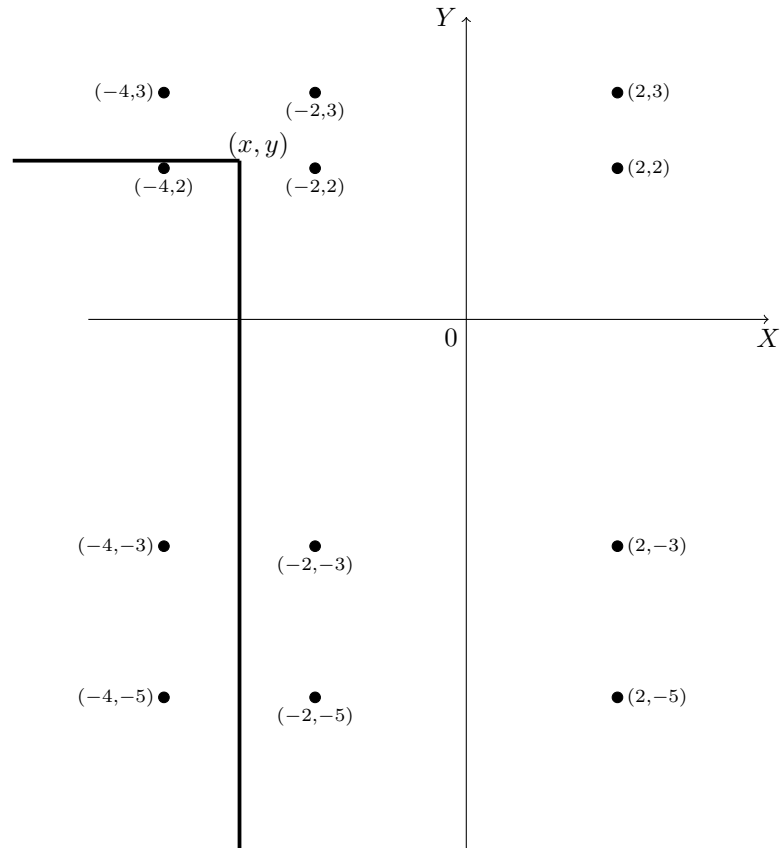

Рисунок 11

$$9. D_{2,3} = \left\{ (x,y) \mid \begin{array}{l} -2 < x \leq 2, \\ 2 < y \leq 3. \end{array} \right\}$$

$$\begin{aligned} F_{\bar{\xi}}(x, y) &= P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = 2\} + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -5\} + \\ &+ P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -3\} + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = 2\} = \\ &= 0,02 + 0,14 + 0,06 + 0,1 + 0,09 + 0,11 = 0,52 \end{aligned}$$

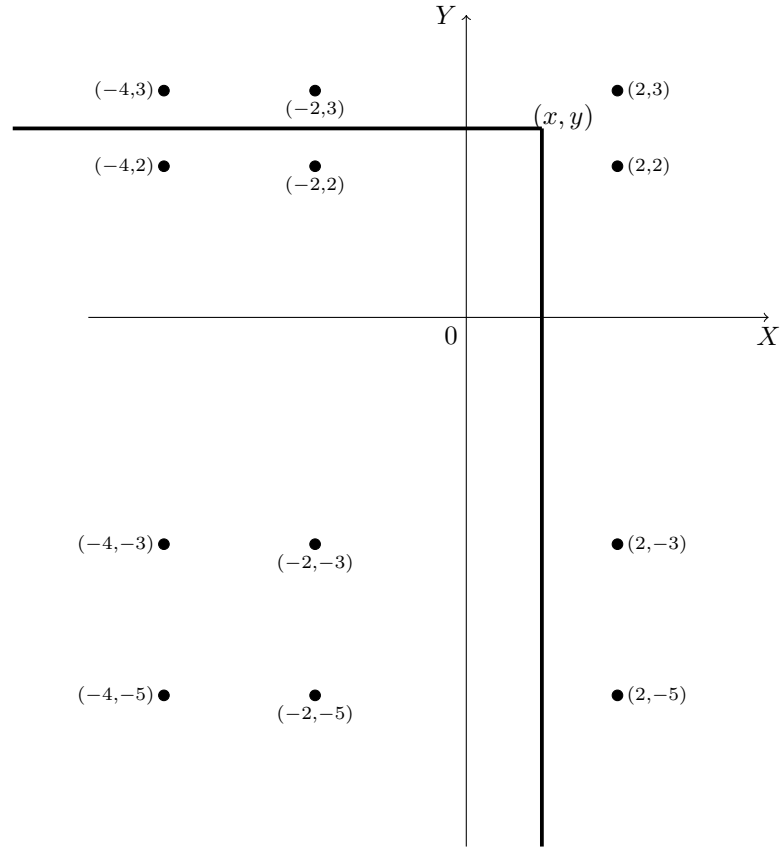

Рисунок 12

$$10. D_{3,3} = \left\{ (x,y) \mid \begin{array}{l} x > 2, \\ 2 < y \leq 3. \end{array} \right\}$$

$$\begin{aligned} F_{\bar{\xi}}(x, y) = & P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -3\} + \\ & + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = 2\} + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -5\} + \\ & + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -3\} + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = 2\} + \\ & + P\{\xi_1 = 2, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = 2, \xi_2 = -3\} + \\ & + P\{\xi_1 = 2, \xi_2 = 2\} = 0,02 + 0,14 + 0,06 + 0,1 + 0,09 + 0,11 + \\ & + 0,03 + 0,01 = 0,67 \end{aligned}$$

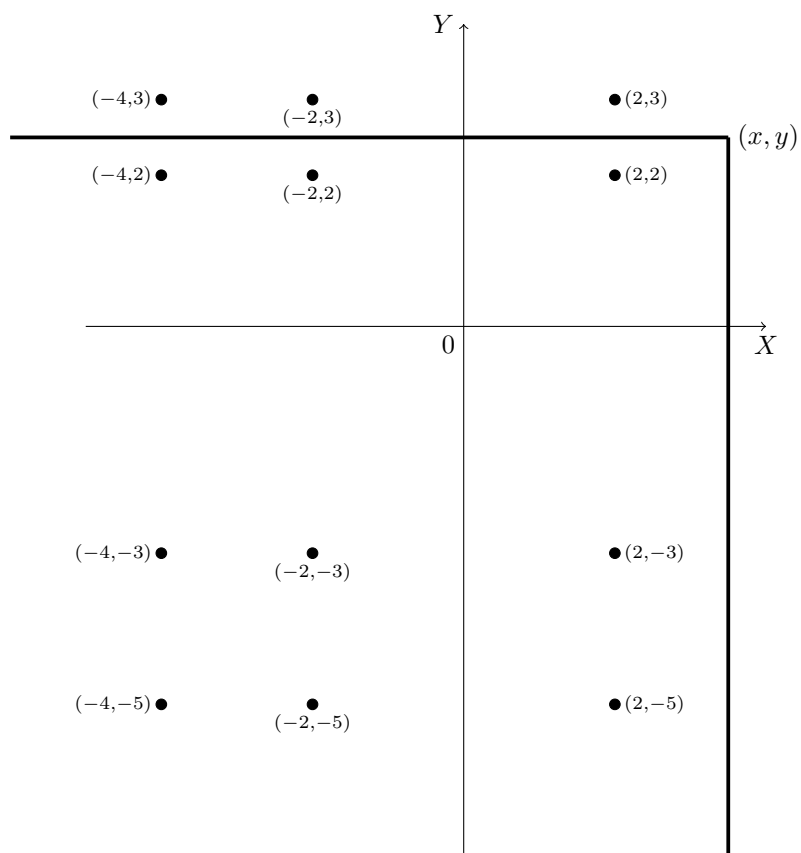

Рисунок 13

$$11. D_{1,4} = \left\{ (x,y) \mid \begin{array}{l} -4 < x \leq -2, \\ y > 3. \end{array} \right\}$$

$$\begin{aligned} F_{\bar{\xi}}(x, y) &= P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = 2\} + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = 3\} = \\ &= 0,02 + 0,14 + 0,06 + 0,03 = 0,25 \end{aligned}$$

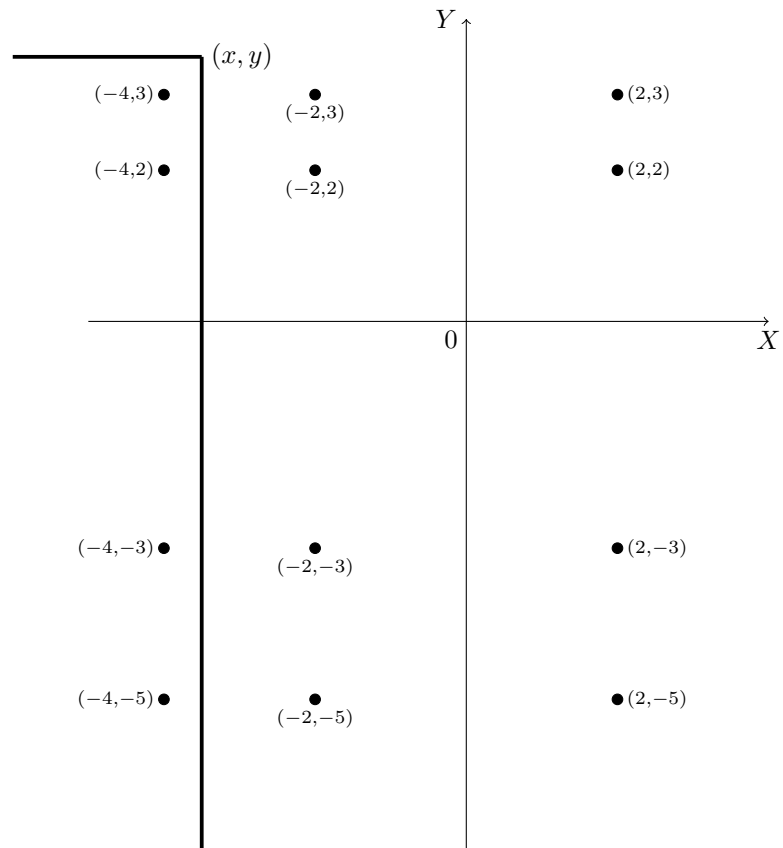

Рисунок 14

$$12. D_{2,4} = \left\{ (x,y) \mid \begin{array}{l} -2 < x \leq 2, \\ y > 3. \end{array} \right\}$$

$$\begin{aligned} F_{\bar{\xi}}(x, y) &= P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = 2\} + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = 3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = 2\} + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = 3\} = \\ &= 0,02 + 0,14 + 0,06 + 0,03 + 0,1 + 0,09 + 0,11 + 0,1 = 0,65 \end{aligned}$$

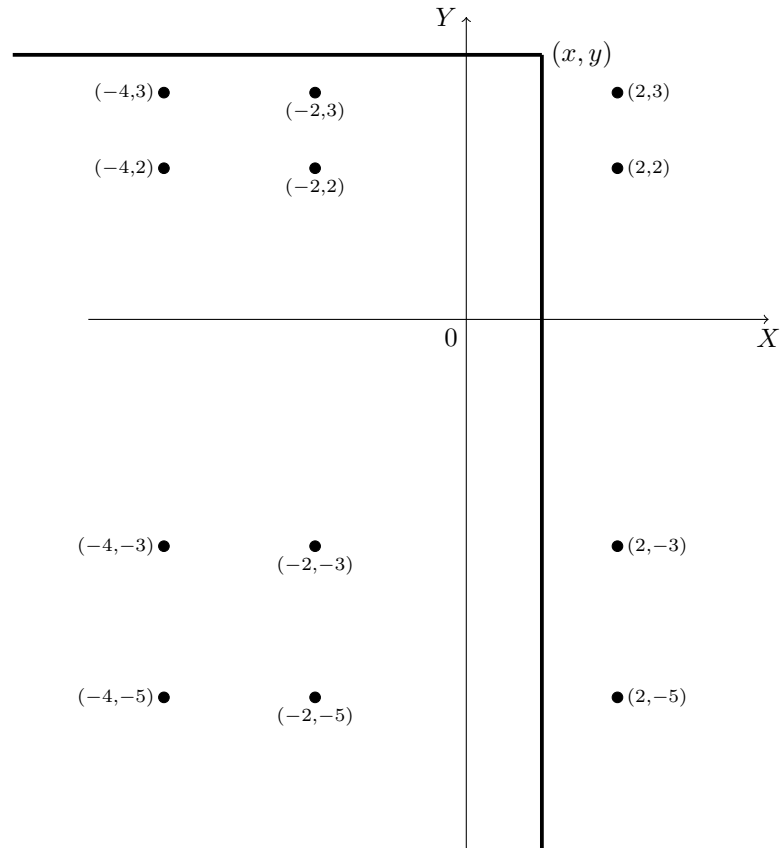

Рисунок 15

$$13. D_{3,4} = \left\{ (x,y) \mid \begin{array}{l} x > 2, \\ y > 3. \end{array} \right\}$$

$$\begin{aligned} F_{\bar{\xi}}(x, y) &= P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = -3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = 2\} + P\{\xi_1 = -4, \xi_2 = 3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = -3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = 2\} + P\{\xi_1 = -2, \xi_2 = 3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = 2, \xi_2 = -5\} + P\{\xi_1 = 2, \xi_2 = -3\} + \\ &+ P\{\xi_1 = 2, \xi_2 = 2\} + P\{\xi_1 = 2, \xi_2 = 3\} = \\ &= 0,02 + 0,14 + 0,06 + 0,03 + 0,1 + 0,09 + 0,11 + 0,1 + 0,11 + 0,03 + \\ &+ 0,01 + 0,2 = 1 \end{aligned}$$

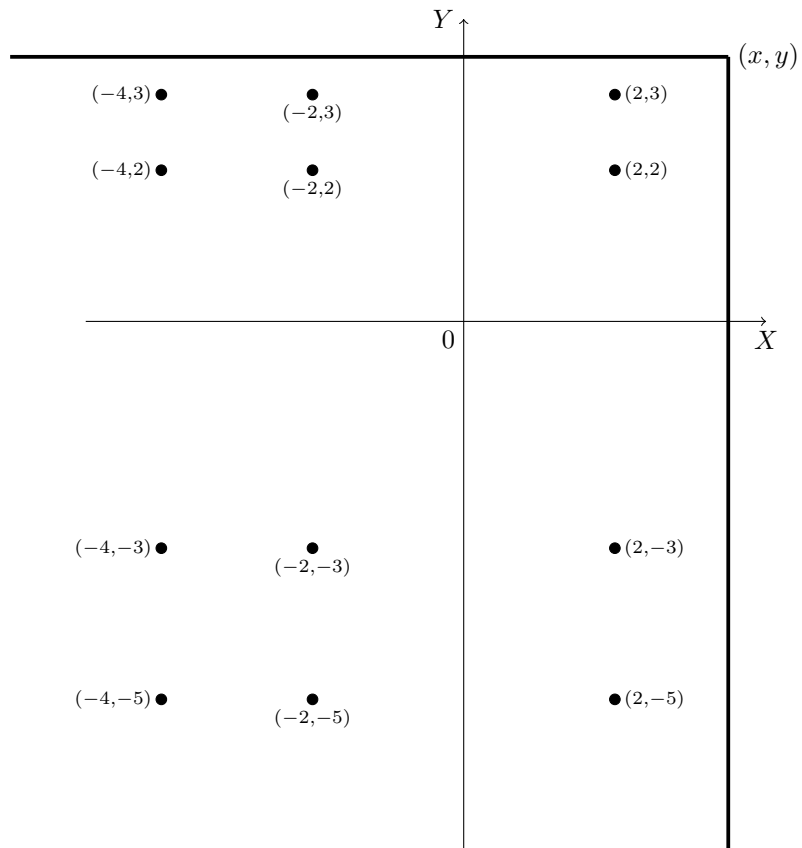

Рисунок 16

Отримали сумісну функцію розподілу, яку можна записати у вигляді таблиці 4.

Таблиця 4 - функція $F_{\xi}(x, y)$:

$\begin{array}{c} x \\ \backslash \\ y \end{array}$	$x \leq -4$	$-4 < x \leq -2$	$-2 < x \leq 2$	$x > 2$
$y \leq -5$	0	0	0	0
$-5 < y \leq -3$	0	0,02	0,12	0,23
$-3 < y \leq 2$	0	0,16	0,35	0,49
$2 < y \leq 3$	0	0,22	0,52	0,67
$y > 3$	0	0,25	0,65	1

Або

$$F_{\xi}(x, y) = \begin{cases} 0, & (x \leq -4) \wedge (y \leq -5) \\ 0,02, & (-4 < x \leq -2) \wedge (-5 < y \leq -3) \\ 0,12, & (-2 < x \leq 2) \wedge (-5 < y \leq -3) \\ 0,23, & (x > 2) \wedge (-5 < y \leq -3) \\ 0,16, & (-4 < x \leq -2) \wedge (-3 < y \leq 2) \\ 0,35, & (-2 < x \leq 2) \wedge (-3 < y \leq 2) \\ 0,49, & (x > 2) \wedge (-3 < y \leq 2) \\ 0,22, & (-4 < x \leq -2) \wedge (2 < y \leq 3) \\ 0,52, & (-2 < x \leq 2) \wedge (2 < y \leq 3) \\ 0,67, & (x > 2) \wedge (2 < y \leq 3) \\ 0,25, & (-4 < x \leq -2) \wedge (y > 3) \\ 0,65, & (-2 < x \leq 2) \wedge (y > 3) \\ 1, & (x > 2) \wedge (y > 3) \end{cases}$$

Перевіримо умови узгодженості: $\lim_{x \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = F_{\xi_2}(y)$,
 $\lim_{y \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = F_{\xi_1}(x)$

$$-5 < y \leq -3 : \lim_{x \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = 0,23 = F_{\xi_2}(y)$$

$$-3 < y \leq 2 : \lim_{x \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = 0,49 = F_{\xi_2}(y)$$

$$2 < y \leq 3 : \lim_{x \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = 0,67 = F_{\xi_2}(y)$$

$$y > 3 : \lim_{x \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = 1 = F_{\xi_2}(y)$$

Дійсно, $\lim_{x \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = F_{\xi_2}(y)$

$$-4 < x \leq -2 : \lim_{y \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = 0,25 = F_{\xi_1}(x)$$

$$-2 < x \leq 2 : \lim_{y \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = 0,65 = F_{\xi_1}(x)$$

$$x > 2 : \lim_{y \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = 1 = F_{\xi_1}(x)$$

Дійсно, $\lim_{y \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = F_{\xi_1}(x)$

МАТЕМАТИЧНІ СПОДІВАННЯ КООРДИНАТ. КОРЕЛЯЦІЙНА ТА НОРМОВАНА КОРЕЛЯЦІЙНА МАТРИЦІ

а) Знайдемо математичне сподівання координати ξ_1 . Її ряд розподілу:

ξ_1	-4	-2	2
p	0,25	0,4	0,35

$$E\xi_1 = \sum_{k=1}^3 x_k p_k = (-4 \cdot 0,25) + (-2 \cdot 0,4) + (2 \cdot 0,35) = -1 - 0,8 + 0,7 = -1,1$$

Аналогічно для ξ_2 .

ξ_2	-5	-3	2	3
p	0,23	0,26	0,18	0,33

$$E\xi_2 = \sum_{j=1}^4 y_j p_j = (-5 \cdot 0,23) + (-3 \cdot 0,26) + (2 \cdot 0,18) + (3 \cdot 0,33) = -1,15 - 0,78 + 0,36 + 0,99 = -0,58$$

Центр розсіювання вектора $\vec{\xi}$ - точка $(-1,1;-0,58)$

б) Будуємо кореляційну матрицю

$$\mathbb{K} = \begin{pmatrix} D\xi_1 & K(\xi_1, \xi_2) \\ K(\xi_1, \xi_2) & D\xi_2 \end{pmatrix}$$

$D\xi_i$ - дисперсія випадкової величини ξ_i ($i = 1, 2$)

$K(\xi_1, \xi_2)$ - кореляційний момент ξ_1 та ξ_2

$$\begin{aligned} K(\xi_1, \xi_2) &= E(\xi_1 - E\xi_1)(\xi_2 - E\xi_2) = E\xi_1\xi_2 - E\xi_1E\xi_2 = \sum_{k=1}^3 \sum_{j=1}^4 x_k y_j p_{kj} - E\xi_1E\xi_2 = \\ &= (-4) \cdot (-5) \cdot 0,02 + (-4) \cdot (-3) \cdot 0,14 + (-4) \cdot 2 \cdot 0,06 + (-4) \cdot 3 \cdot 0,03 + \\ &\quad + (-2) \cdot (-5) \cdot 0,1 + (-2) \cdot (-3) \cdot 0,09 + (-2) \cdot 2 \cdot 0,11 + (-2) \cdot 3 \cdot 0,1 + \\ &\quad + 2 \cdot (-5) \cdot 0,11 + 2 \cdot (-3) \cdot 0,03 + 2 \cdot 2 \cdot 0,01 + 2 \cdot 3 \cdot 0,2 - \\ &\quad - (-1,1) \cdot (-0,58) = 0,4 + 1,68 - 0,48 - 0,36 + 1 + 0,54 - 0,44 - 0,6 - \\ &\quad - 1,1 - 0,18 + 0,04 + 1,2 - 0,638 = 1,062 \end{aligned}$$

$$D\xi_1 = E(\xi_1 - E\xi_1)^2 = E\xi_1^2 - (E\xi_1)^2 = \sum_{k=1}^3 x_k^2 p_k - (E\xi_1)^2 =$$

$$= 16 \cdot 0,25 + 4 \cdot 0,4 + 4 \cdot 0,35 - (-1,1)^2 = 7 - 1,21 = 5,79$$

$$D\xi_2 = E(\xi_2 - E\xi_2)^2 = E\xi_2^2 - (E\xi_2)^2 = \sum_{j=1}^4 y_j^2 p_j - (E\xi_2)^2 =$$

$$= 25 \cdot 0,23 + 9 \cdot 0,26 + 4 \cdot 0,18 + 9 \cdot 0,33 - (-0,58)^2 = 11,78 - 0,3364 = 11,4436$$

Отримуємо кореляційну матрицю:

$$\mathbb{K} = \begin{pmatrix} 5,79 & 1,062 \\ 1,062 & 11,4436 \end{pmatrix}$$

Оскільки $K(\xi_1, \xi_2) \neq 0$, випадкові величини ξ_1 та ξ_2 є корельованими. Перевірими додатну визначеність $\mathbb{K}(\det \mathbb{K} > 0)$:

$$\det \mathbb{K} = 5,79 \cdot 11,4436 - (1,062)^2 = 66,258444 - 1,127844 = 65,1306 > 0$$

Побудуємо нормовану кореляційну матрицю:

$$R = \begin{pmatrix} 1 & r(\xi_1, \xi_2) \\ r(\xi_1, \xi_2) & 1 \end{pmatrix}$$

де коефіцієнт кореляції $r(\xi_1, \xi_2) = \frac{K(\xi_1, \xi_2)}{\sqrt{D\xi_1\xi_2}} = \frac{1,062}{\sqrt{5,79 \cdot 11,4436}} = 0,1304679686 \approx 0,1305$ Отримуємо:

$$R = \begin{pmatrix} 1 & 0,1305 \\ 0,1305 & 1 \end{pmatrix}$$

УМОВНІ РЯДИ РОЗПОДІЛУ ДЛЯ КОЖНОЇ КООРДИНАТИ

Обчислюємо умовні ймовірності $P\{\xi_1 = x_k / \xi_2 = y_j\}$ та $P\{\xi_2 = y_j / \xi_1 = x_k\}$

$$\left\{ \begin{array}{l} P\{\xi_1 = x_k / \xi_2 = y_j\} = \frac{P\{\xi_1=x_k, \xi_2=y_j\}}{P\{\xi_2=y_j\}} = \frac{p_{kj}}{p_k} \quad (1.4) \\ P\{\xi_2 = y_j / \xi_1 = x_k\} = \frac{P\{\xi_1=x_k, \xi_2=y_j\}}{P\{\xi_1=x_k\}} = \frac{p_{kj}}{p_j} \quad (1.5) \end{array} \right. , (k = \overline{1,3}, j = \overline{1,4})$$

З формули (1.4):

$$P\{\xi_1 = -4 / \xi_2 = -5\} = \frac{0,02}{0,23} = \frac{2}{23}$$

$$P\{\xi_1 = -4 / \xi_2 = -3\} = \frac{0,14}{0,26} = \frac{14}{26}$$

$$P\{\xi_1 = -4 / \xi_2 = 2\} = \frac{0,06}{0,18} = \frac{6}{18}$$

$$P\{\xi_1 = -4 / \xi_2 = 3\} = \frac{0,03}{0,33} = \frac{3}{33}$$

$$P\{\xi_1 = -2 / \xi_2 = -5\} = \frac{0,1}{0,23} = \frac{10}{23}$$

$$P\{\xi_1 = -2 / \xi_2 = -3\} = \frac{0,09}{0,26} = \frac{9}{26}$$

$$P\{\xi_1 = -2 / \xi_2 = 2\} = \frac{0,11}{0,18} = \frac{11}{18}$$

$$P\{\xi_1 = -2 / \xi_2 = 3\} = \frac{0,1}{0,33} = \frac{10}{33}$$

$$P\{\xi_1 = 2 / \xi_2 = -5\} = \frac{0,11}{0,23} = \frac{11}{23}$$

$$P\{\xi_1 = 2 / \xi_2 = -3\} = \frac{0,03}{0,26} = \frac{3}{26}$$

$$P\{\xi_1 = 2 / \xi_2 = 2\} = \frac{0,01}{0,18} = \frac{1}{18}$$

$$P\{\xi_1 = 2 / \xi_2 = -5\} = \frac{0,2}{0,33} = \frac{20}{33}$$

Для зручності скрізь залишили однаковий знаменник.

Таблиця 5 - умовні ряди розподілу ξ_1 :

ξ_1	-4	-2	2
$P\{\xi_1 = x_k / \xi_2 = -5\}$	$\frac{2}{23}$	$\frac{10}{23}$	$\frac{11}{23}$
$P\{\xi_1 = x_k / \xi_2 = -3\}$	$\frac{14}{26}$	$\frac{9}{26}$	$\frac{3}{26}$
$P\{\xi_1 = x_k / \xi_2 = 2\}$	$\frac{6}{18}$	$\frac{11}{18}$	$\frac{1}{18}$
$P\{\xi_1 = x_k / \xi_2 = 3\}$	$\frac{3}{33}$	$\frac{10}{33}$	$\frac{20}{33}$

Перевірка:

$$\sum_{k=1}^3 P\{\xi_1 = x_k / \xi_2 = -5\} = \frac{2 + 10 + 11}{23} = 1$$

$$\sum_{k=1}^3 P\{\xi_1 = x_k / \xi_2 = -3\} = \frac{14 + 9 + 3}{26} = 1$$

$$\sum_{k=1}^3 P\{\xi_1 = x_k / \xi_2 = 2\} = \frac{6 + 11 + 1}{18} = 1$$

$$\sum_{k=1}^3 P\{\xi_1 = x_k / \xi_2 = 3\} = \frac{3 + 10 + 20}{33} = 1$$

З формули (1.5):

$$P\{\xi_2 = -5 / \xi_1 = -4\} = \frac{0,02}{0,25} = \frac{2}{25}$$

$$P\{\xi_2 = -5 / \xi_1 = -2\} = \frac{0,1}{0,4} = \frac{10}{40}$$

$$P\{\xi_2 = -5 / \xi_1 = 2\} = \frac{0,11}{0,35} = \frac{11}{35}$$

$$P\{\xi_2 = -3 / \xi_1 = -4\} = \frac{0,14}{0,25} = \frac{14}{25}$$

$$P\{\xi_2 = -3 / \xi_1 = -2\} = \frac{0,09}{0,4} = \frac{9}{40}$$

$$\begin{aligned}
P\{\xi_2 = -3 / \xi_1 = 2\} &= \frac{0,03}{0,35} = \frac{3}{35} \\
P\{\xi_2 = 2 / \xi_1 = -4\} &= \frac{0,06}{0,25} = \frac{6}{25} \\
P\{\xi_2 = 2 / \xi_1 = -2\} &= \frac{0,11}{0,4} = \frac{11}{40} \\
P\{\xi_2 = 2 / \xi_1 = 2\} &= \frac{0,01}{0,35} = \frac{1}{35} \\
P\{\xi_2 = 3 / \xi_1 = -4\} &= \frac{0,03}{0,25} = \frac{3}{25} \\
P\{\xi_2 = 3 / \xi_1 = -2\} &= \frac{0,1}{0,4} = \frac{10}{40} \\
P\{\xi_2 = 3 / \xi_1 = 2\} &= \frac{0,2}{0,35} = \frac{20}{35}
\end{aligned}$$

Для зручності скрізь залишили однаковий знаменник.

Таблиця 6 - умовні ряди розподілу ξ_2 :

ξ_2	-5	-3	2	3
$P\{\xi_2 = y_j / \xi_1 = -4\}$	$\frac{2}{25}$	$\frac{14}{25}$	$\frac{6}{25}$	$\frac{3}{25}$
$P\{\xi_2 = y_j / \xi_1 = -2\}$	$\frac{10}{40}$	$\frac{9}{40}$	$\frac{11}{40}$	$\frac{10}{40}$
$P\{\xi_2 = y_j / \xi_1 = 2\}$	$\frac{11}{35}$	$\frac{3}{35}$	$\frac{1}{35}$	$\frac{20}{35}$

Перевірка:

$$\begin{aligned}
\sum_{j=1}^4 P\{\xi_2 = y_j / \xi_1 = -4\} &= \frac{2 + 14 + 6 + 3}{25} = 1 \\
\sum_{j=1}^4 P\{\xi_2 = y_j / \xi_1 = -2\} &= \frac{10 + 9 + 11 + 10}{40} = 1 \\
\sum_{j=1}^4 P\{\xi_2 = y_j / \xi_1 = 2\} &= \frac{11 + 3 + 1 + 20}{35} = 1
\end{aligned}$$

УМОВНІ МАТЕМАТИЧНІ СПОДІВАННЯ ДЛЯ КОЖНОЇ КООРДИНАТИ З ПЕРЕВІРКОЮ

Умове математичне сподівання дискретної випадкової величини ξ_1 відносно значення $\xi_2 = y_j$, $j = \overline{1,4}$ обчислюється за формулою

$$E(\xi_1 / \xi_2 = y_j) = \sum_{k=1}^3 x_k P\{\xi_1 = x_k / \xi_2 = y_j\} = \varphi(y_j)$$

Далі розглядається випадкова величина $E(\xi_1/\xi_2) = \varphi(\xi_2)$, яка приймає значення $E(\xi_1/\xi_2) = y_j$ з ймовірностями $P\{\xi_2 = y_j\}$, $j = \overline{1,4}$.

$$E(\xi_1 / \xi_2 = -5) = (-4) \cdot \frac{2}{23} + (-2) \cdot \frac{10}{23} + 2 \cdot \frac{11}{23} = \frac{22 - 20 - 8}{23} = -\frac{6}{23}$$

$$E(\xi_1 / \xi_2 = -3) = (-4) \cdot \frac{14}{26} + (-2) \cdot \frac{9}{26} + 2 \cdot \frac{3}{26} = \frac{6 - 18 - 56}{26} = -\frac{68}{26}$$

$$E(\xi_1 / \xi_2 = 2) = (-4) \cdot \frac{6}{18} + (-2) \cdot \frac{11}{18} + 2 \cdot \frac{1}{18} = \frac{2 - 22 - 24}{18} = -\frac{44}{18}$$

$$E(\xi_1 / \xi_2 = 3) = (-4) \cdot \frac{3}{33} + (-2) \cdot \frac{10}{33} + 2 \cdot \frac{20}{33} = \frac{40 - 20 - 12}{33} = \frac{8}{33}$$

Таблиця 7 - Ряд розподілу $E(\xi_1 / \xi_2)$:

$E(\xi_1/\xi_2)$	$-\frac{68}{26}$	$-\frac{44}{18}$	$-\frac{6}{23}$	$\frac{8}{33}$
P	0,26	0,18	0,23	0,33

Перевірка:

$$E(E(\xi_1 / \xi_2)) = -\frac{68}{26} \cdot 0,26 + (-\frac{44}{18}) \cdot 0,18 + (-\frac{6}{23}) \cdot 0,23 + \frac{8}{33} \cdot 0,33 = \frac{8 - 68 - 44 - 6}{100} = -\frac{110}{100} = -1,1 = E\xi_1$$

Аналогічно формула для обчислення умовного математичного сподівання ξ_2 відносно значення $\xi_1 = x_k$, $k = \overline{1,3}$ має вигляд

$$E(\xi_2/\xi_1 = x_k) = \sum_{j=1}^4 y_j P\{\xi_2 = y_j/\xi_1 = x_k\} = \psi(x_k)$$

Далі розглядається випадкова величина $E(\xi_2/\xi_1) = \psi(\xi_1)$, що приймає значення $E(\xi_2/\xi_1 = x_k)$ з ймовірностями $P\{\xi_1 = x_k\}$, $k = \overline{1,3}$.

$$E(\xi_2 / \xi_1 = -4) = (-5) \cdot \frac{2}{25} + (-3) \cdot \frac{14}{25} + 2 \cdot \frac{6}{25} + 3 \cdot \frac{3}{25} = \frac{12 + 9 - 10 - 42}{25} = -\frac{31}{25}$$

$$E(\xi_2 / \xi_1 = -2) = (-5) \cdot \frac{10}{40} + (-3) \cdot \frac{9}{40} + 2 \cdot \frac{11}{40} + 3 \cdot \frac{10}{40} = \frac{30 + 22 - 27 - 50}{40} = -\frac{25}{40}$$

$$E(\xi_2 / \xi_1 = 2) = (-5) \cdot \frac{11}{35} + (-3) \cdot \frac{3}{35} + 2 \cdot \frac{1}{35} + 3 \cdot \frac{20}{35} = \frac{60 + 2 - 9 - 55}{35} = -\frac{2}{35}$$

Таблиця 8 - Ряд розподілу $E(\xi_2 / \xi_1)$:

$E(\xi_2/\xi_1)$	$-\frac{31}{25}$	$-\frac{25}{40}$	$-\frac{2}{35}$
P	0,25	0,4	0,35

Перевірка:

$$E(E(\xi_2 / \xi_1)) = -\frac{31}{25} \cdot 0,25 + (-\frac{25}{40}) \cdot 0,4 + (-\frac{2}{35}) \cdot 0,35 = \frac{-31 - 25 - 2}{100} = -\frac{58}{100} = -0,58 = E\xi_2$$

Завдання №2

Нехай неперервний випадковий вектор $\vec{\xi} = (\xi_1, \xi_2)$ рівномірно розподілений в області G див. рис. 17.

Область G задана:

$$G = \left\{ (x,y) \mid \begin{array}{l} (x+4)^2 + (y+1)^2 \leq 16, \\ y \geq x+4. \end{array} \right\}$$

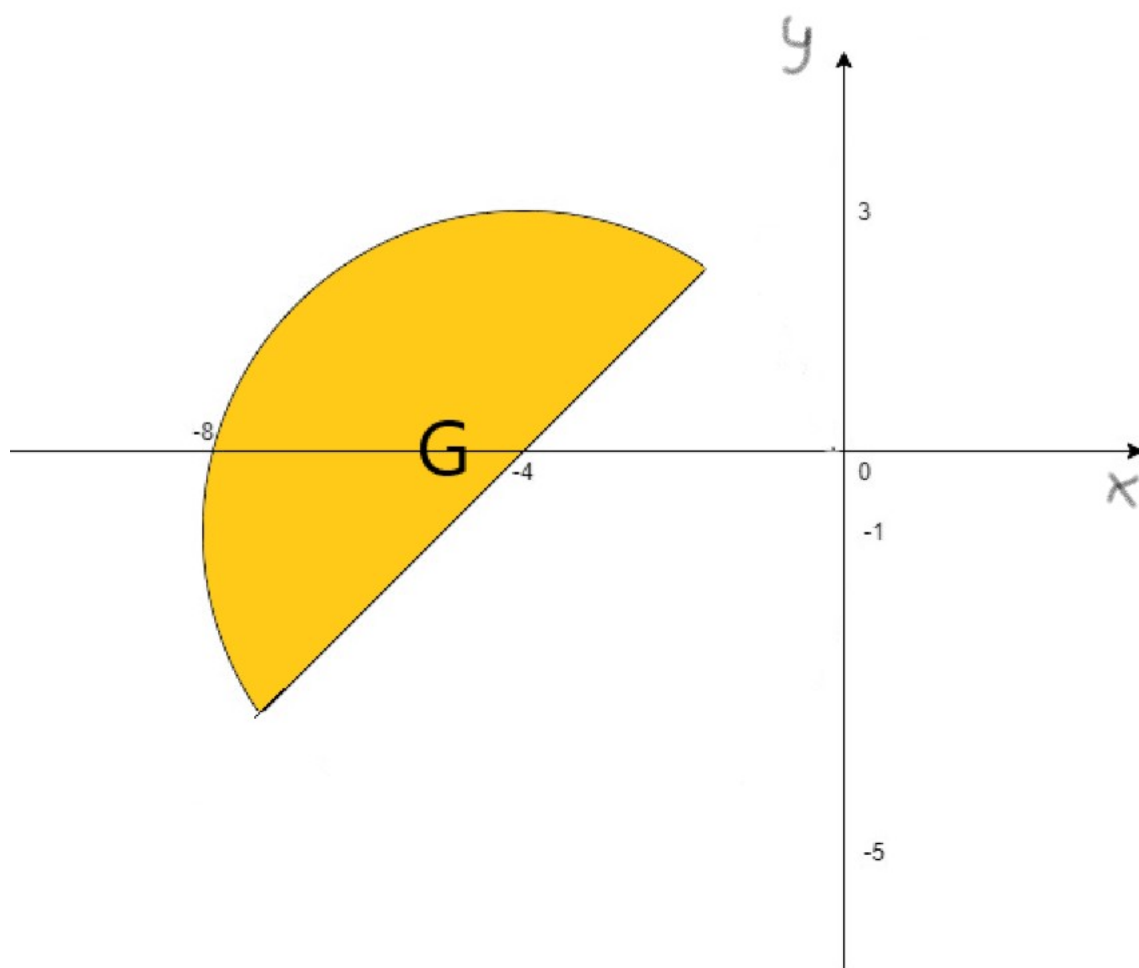

Рисунок 17

Оскільки деякі інтеграли будуть використовуватись при виконанні завдання кілька разів, їх обчислення (на проміжку $(a; b)$, вважаємо, що a та b відповідають

умовам задачі) було записано окремо. Інтеграли $I_1 - I_{12}$ наведені у додатку. Також використаємо наступні формули для спрощення:

$$\sin(2 \arcsin x) = 2 \sin(\arcsin x \cos \arccos x) = 2x \cdot \sqrt{1 - x^2}$$

$$\arcsin x + \arcsin y = \arcsin(x\sqrt{1 - y^2} + y\sqrt{1 - x^2}), \quad xy \leq 0, \quad x^2 + y^2 \leq 1$$

$$\arccos x = \pi - \arcsin \sqrt{1 - x^2}, \quad x \in [-1; 0]$$

ЩІЛЬНОСТІ РОЗПОДІЛУ КООРДИНАТ ξ_1 ТА ξ_2

Обчислимо площу G :

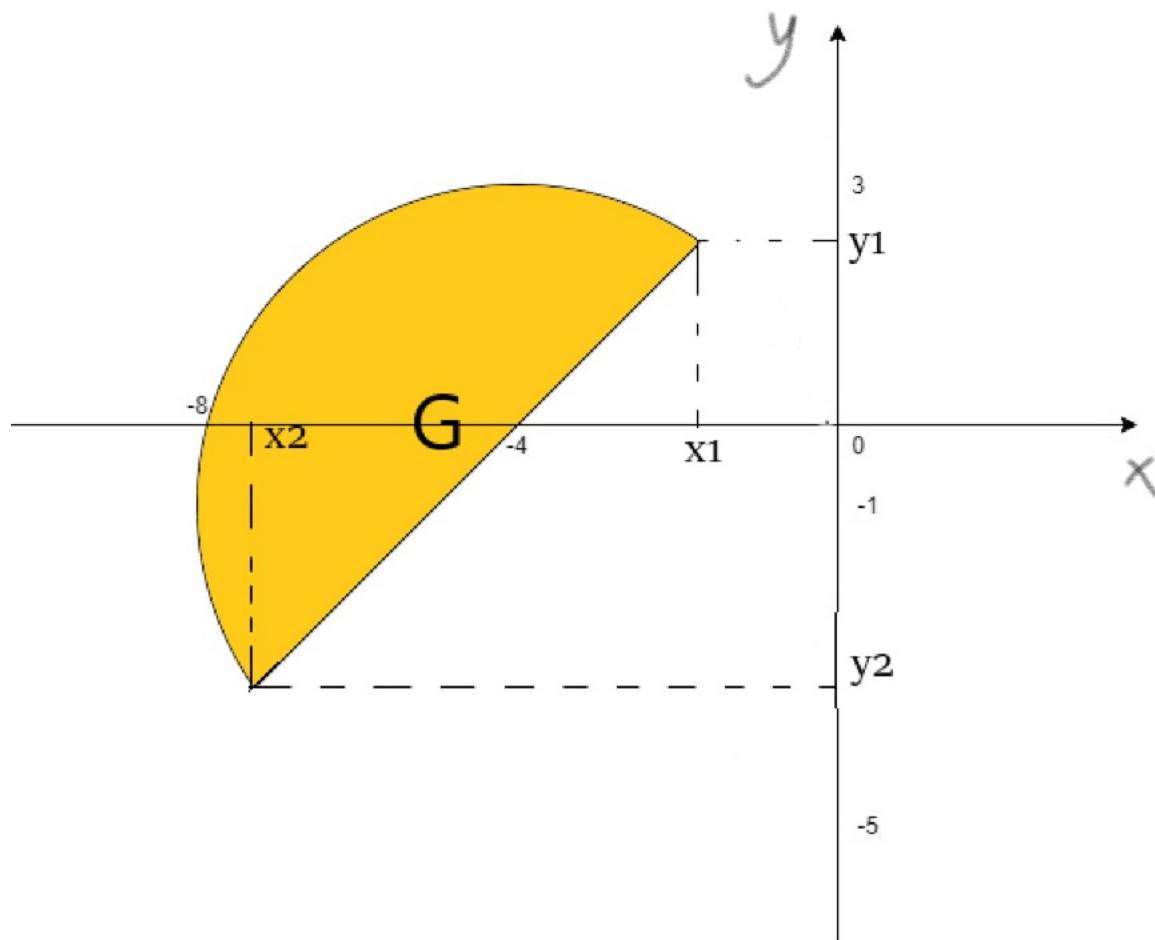

Рисунок 18

Знайдемо точки перетину:

$$\begin{cases} (x+4)^2 + (y+1)^2 = 16 \\ y = x + 4 \end{cases} \Rightarrow (x+4)^2 + (x+5)^2 = 16 \Rightarrow 2x^2 + 18x + 25 = 0$$

$$D = 324 - 200 = 124 = (2\sqrt{31})^2$$

$$x_1 = \frac{-18 + 2\sqrt{31}}{4} = \frac{-9 + \sqrt{31}}{2} \Rightarrow y_1 = \frac{-9 + \sqrt{31}}{2} + 4 = \frac{-1 + \sqrt{31}}{2}$$

$$x_2 = \frac{-18 - 2\sqrt{31}}{4} = \frac{-9 - \sqrt{31}}{2} \Rightarrow y_2 = \frac{-9 - \sqrt{31}}{2} + 4 = \frac{-1 - \sqrt{31}}{2}$$

З рівняння кола виразимо y :

$$\begin{aligned} (x+4)^2 + (y+1)^2 = 16 &\Rightarrow (y+1)^2 = 16 - (x+4)^2 \Rightarrow y+1 = \pm\sqrt{16 - (x+4)^2} \Rightarrow \\ &\Rightarrow y = \pm\sqrt{16 - (x+4)^2} - 1 \end{aligned}$$

З рівняння кола виразимо x :

$$\begin{aligned} (x+4)^2 + (y+1)^2 = 16 &\Rightarrow (x+4)^2 = 16 - (y+1)^2 \Rightarrow x+4 = \pm\sqrt{16 - (y+1)^2} \Rightarrow \\ &\Rightarrow x = \pm\sqrt{16 - (y+1)^2} - 4 \end{aligned}$$

Тоді, площу можемо знайти так:

$$\begin{aligned} S_G &= \int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} dx \int_{-\sqrt{16-(x+4)^2}-1}^{\sqrt{16-(x+4)^2}-1} dy + \int_{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} dx \int_{x+4}^{\sqrt{16-(x+4)^2}-1} dy = \\ &= \int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} 2(\sqrt{16 - (x+4)^2}) dx + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} (\sqrt{16 - (x+4)^2} - x - 5) dx = \\ &= 2I_1 \Big|_{a=-8}^{b=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + I_3 \Big|_{a=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{b=\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} = \\ &= 16 \left(\arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} + \frac{\pi}{2} \right) + 8 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{4} \right) \right) + \\ &+ 8 \left(\arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} - \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) - \sin \left(2 \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) - \\ &- \frac{1}{2} \sqrt{31} = 8 \left(\arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} + \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) + \\ &+ 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) + \sin \left(2 \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) - \frac{1}{2} \sqrt{31} + 8\pi = \\ &= 8 \arcsin \left(-\frac{\sqrt{31}}{16} \right) - \frac{1}{2} \sqrt{31} + 8\pi = 8 \arccos \left(-\frac{15}{16} \right) - \frac{\sqrt{31}}{2} \end{aligned}$$

Оскільки за умовою вектор розподілено рівномірно в області G , то його щільність розподілу:

$$f_{\vec{\xi}}(x, y) = \begin{cases} \frac{1}{S_G}, & (x, y) \in G \\ 0, & (x, y) \notin G \end{cases} =$$

$$= \begin{cases} \frac{1}{8 \arccos\left(-\frac{15}{16}\right) - \frac{\sqrt{31}}{2}}, & (x, y) \in G \\ 0, & (x, y) \notin G \end{cases}$$

Для зручності, далі будемо позначати:

$$S_G = 8 \arccos\left(-\frac{15}{16}\right) - \frac{\sqrt{31}}{2}$$

Обчислимо щільність першої координати:

$$f_{\xi_1}(x) = \int_{-\infty}^{+\infty} f_{\xi}(x, y) dy = \begin{cases} 0, & x \leq -8 \\ \frac{1}{S_G} \int_{-\sqrt{16-(x+4)^2-1}}^{\sqrt{16-(x+4)^2-1}} dy = \frac{2}{S_G} \sqrt{16 - (x+4)^2}, & x \in (-8; \frac{-9-\sqrt{31}}{2}) \\ \frac{1}{S_G} \int_{x+4}^{\sqrt{16-(x+4)^2-1}} dy = \frac{1}{S_G} (\sqrt{16 - (x+4)^2} - x - 5), & x \in (\frac{-9-\sqrt{31}}{2}; \frac{-9+\sqrt{31}}{2}) \\ 0, & x > \frac{-9+\sqrt{31}}{2} \end{cases}$$

Отримали щільність розподілу ξ_1 :

$$f_{\xi_1}(x) = \begin{cases} 0, & x \leq -8 \\ \frac{2}{S_G} \sqrt{16 - (x+4)^2}, & x \in (-8; \frac{-9-\sqrt{31}}{2}) \\ \frac{1}{S_G} (\sqrt{16 - (x+4)^2} - x - 5), & x \in (\frac{-9-\sqrt{31}}{2}; \frac{-9+\sqrt{31}}{2}) \\ 0, & x > \frac{-9+\sqrt{31}}{2} \end{cases}$$

Обчислимо маргінальну щільність другої координати:

$$f_{\xi_2}(y) = \int_{-\infty}^{+\infty} f_{\xi}(x, y) dx = \begin{cases} 0, & y \leq \frac{-1-\sqrt{31}}{2} \\ \frac{1}{S_G} \int_{-\sqrt{16-(y+1)^2-4}}^{y-4} dx = \frac{1}{S_G} (y + \sqrt{16 - (y+1)^2}), & y \in (\frac{-1-\sqrt{31}}{2}; \frac{-1+\sqrt{31}}{2}) \\ \frac{1}{S_G} \int_{-\sqrt{16-(y+1)^2-4}}^{\sqrt{16-(y+1)^2-4}} dx = \frac{2}{S_G} \sqrt{16 - (y+1)^2}, & y \in (\frac{-1+\sqrt{31}}{2}; 3) \\ 0, & y > 3 \end{cases}$$

Отримали щільність розподілу ξ_2 :

$$f_{\xi_2}(y) = \begin{cases} 0, & y \leq \frac{-1-\sqrt{31}}{2} \\ \frac{1}{S_G}(y + \sqrt{16 - (y+1)^2}), & y \in (\frac{-1-\sqrt{31}}{2}; \frac{-1+\sqrt{31}}{2}) \\ \frac{2}{S_G}\sqrt{16 - (y+1)^2}, & y \in (\frac{-1+\sqrt{31}}{2}; 3) \\ 0, & y > 3 \end{cases}$$

Виконаємо перевірку умови нормування:

$$\begin{aligned} \int_{-\infty}^{+\infty} f_{\xi_1}(x) dx &= \int_{-\infty}^{+\infty} f_{\xi_2}(y) dy = 1 \\ \int_{-\infty}^{+\infty} f_{\xi_1}(x) dx &= \int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} \frac{2}{S_G} \sqrt{16 - (x+4)^2} dx + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} \frac{1}{S_G} (\sqrt{16 - (x+4)^2} - x - 5) dx = \\ &= \frac{1}{S_G} \left(2 \int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} \sqrt{16 - (x+4)^2} dx + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} (\sqrt{16 - (x+4)^2} - x - 5) dx \right) = \\ &= [\text{вираз в дужках був обчислений раніше}] = \frac{1}{S_G} \cdot S_G = 1 \\ \int_{-\infty}^{+\infty} f_{\xi_2}(y) dy &= \int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} \frac{1}{S_G} (y + \sqrt{16 - (y+1)^2}) dy + \int_{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^3 \frac{2}{S_G} \sqrt{16 - (y+1)^2} dy = \\ &= \frac{1}{S_G} \left(\int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} (y + \sqrt{16 - (y+1)^2}) dy + 2 \int_{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^3 \sqrt{16 - (y+1)^2} dy \right) = \\ &= \frac{1}{S_G} \left(I_4 \Big|_{a=\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{b=\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} + 2I_2 \Big|_{a=\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^{b=3} \right) = \\ &= \frac{1}{S_G} \left[-\frac{\sqrt{31}}{2} + 8 \left(\arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} - \arcsin \frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) + \right. \\ &\quad + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) - \sin \left(2 \arcsin \frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \\ &\quad \left. + 16 \left(\frac{\pi}{2} - \arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) - 8 \sin \left(2 \arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) \right] = \\ &= \frac{1}{S_G} \left[-8 \left(\arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} + \arcsin \frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) - 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) + \sin \left(2 \arcsin \frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right] - \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
-\frac{1}{2}\sqrt{31} + 8\pi] &= \left[\begin{array}{l} \text{Оскільки арксинус та синус - непарні функції} \\ \arcsin(-x) = -\arcsin(x) \\ \sin(-x) = -\sin(x) \end{array} \right] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[-8 \left(\arcsin \frac{-(-1 - \sqrt{31})}{8} + \arcsin \frac{-(-1 + \sqrt{31})}{8} \right) - \right. \\
&-4 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-(-1 - \sqrt{31})}{8} \right) + \sin \left(2 \arcsin \frac{-(-1 + \sqrt{31})}{8} \right) \right) \left. - \right. \\
&\quad \left. -\frac{1}{2}\sqrt{31} + 8\pi \right] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} + \arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) + \right. \\
&+4 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) + \sin \left(2 \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) \left. - \frac{1}{2}\sqrt{31} + 8\pi \right] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(8 \arccos \left(-\frac{15}{16} \right) - \frac{\sqrt{31}}{2} \right) = \frac{1}{S_G} \cdot S_G = 1
\end{aligned}$$

ФУНКЦІЇ РОЗПОДІЛУ КООРДИНАТ ξ_1 та ξ_2

Нехай $F_{\xi_1}(x)$ та $F_{\xi_2}(y)$ - функції розподілу координат вектора $\vec{\xi}$ Знайдемо функцію розподілу першої координати:

$$F_{\xi_1}(x) = \int_{-\infty}^x f_{\xi_1}(t) dt$$

$$F_{\xi_1}(x) = \begin{cases} \int_{-\infty}^x 0 dt = 0, & x \leq -8 \\ \int_{-\infty}^{-8} 0 dt + \int_{-8}^x \frac{2}{S_G} \sqrt{16 - (t+4)^2} dt = \frac{2}{S_G} I_1 \Big|_{a=-8}^{b=x} = \frac{1}{S_G} \left(16 \arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + 8 \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) \right) + 8\pi, \right. & -8 < x \leq \frac{-9-\sqrt{31}}{2} \\ \int_{-\infty}^{-8} 0 dt + \int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} \frac{2}{S_G} \sqrt{16 - (t+4)^2} dt + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x \frac{1}{S_G} (\sqrt{16 - (t+4)^2} - t - 5) dt = \\ = \frac{1}{S_G} \left(2I_1 \Big|_{a=-8}^{b=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + I_3 \Big|_{a=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{b=x} \right) = \frac{1}{S_G} \left(8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\ \left. + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) - \frac{1}{2} \left(\frac{4x^2 - 81 - 18\sqrt{31} - 31}{4} \right) - \right. \\ \left. - 5 \left(\frac{2x+9+\sqrt{31}}{2} \right) + 8\pi, \right. & \frac{-9-\sqrt{31}}{2} < x \leq \frac{-9+\sqrt{31}}{2} \\ \int_{-\infty}^{-8} 0 dt + \int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} \frac{2}{S_G} \sqrt{16 - (t+4)^2} dt + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} \frac{1}{S_G} (\sqrt{16 - (t+4)^2} - t - 5) dt \\ + \int_{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}}^x 0 dt = \frac{2}{S_G} I_1 \Big|_{a=-8}^{b=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + \frac{1}{S_G} I_3 \Big|_{a=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{b=\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} = \frac{1}{S_G} \left(8 \left(\arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\ \left. + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) - \frac{1}{2} \left(\frac{81 - 18\sqrt{31} + 31 - 81 - 18\sqrt{31} - 31}{4} \right) - \right. \\ \left. - 5 \left(\frac{-9+\sqrt{31}+9+\sqrt{31}}{2} \right) + 8\pi = \frac{1}{S_G} \left(8 \left(\arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\ \left. + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) - \frac{1}{2} \sqrt{31} + 8\pi = \right. \\ \left. = \frac{1}{S_G} \cdot S_G = 1, \right. & x > \frac{-9+\sqrt{31}}{2} \end{cases}$$

Отже, отримали функцію розподілу першої координати:

$$F_{\xi_1}(x) = \begin{cases} 0, & x \leq -8 \\ \frac{1}{S_G} \left(16 \arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + (x+4) \sqrt{-x(x+8)} + 8\pi \right), & -8 < x \leq \frac{-9-\sqrt{31}}{2} \\ \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\ \left. + \frac{-2x^2 - 20x + 2(x+4)\sqrt{-x(x+8)} - 49 - \sqrt{31}}{4} + 8\pi \right], & \frac{-9-\sqrt{31}}{2} < x \leq \frac{-9+\sqrt{31}}{2} \\ 1, & x > \frac{-9+\sqrt{31}}{2} \end{cases}$$

Аналогічно для другої координати:

$$F_{\xi_2}(y) = \int_{-\infty}^y f_{\xi_2}(s) ds$$

$$F_{\xi_2}(y) = \left\{ \begin{array}{ll}
\int_{-\infty}^y 0 \, ds = 0, & y \leq \frac{-1-\sqrt{31}}{2} \\
\int_{-\infty}^{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}} 0 \, ds + \int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^y \frac{1}{S_G} (s + \sqrt{16 - (s+1)^2}) \, ds = \frac{1}{S_G} I_4 \Big|_{a=\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{b=y} = \\
= \frac{1}{S_G} \left(\frac{4y^2 - 1 - 2\sqrt{31} - 31}{8} + 8 \left(\arcsin \left(\frac{y+1}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + \\
+ 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{y+1}{4} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right), & \frac{-1-\sqrt{31}}{2} < y \leq \frac{-1+\sqrt{31}}{2} \\
\int_{-\infty}^{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}} 0 \, ds + \int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} \frac{1}{S_G} (s + \sqrt{16 - (s+1)^2}) \, ds + \int_{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^y \frac{2}{S_G} \sqrt{16 - (s+1)^2} \, ds = \\
= \frac{1}{S_G} I_4 \Big|_{a=\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{b=\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} + \frac{2}{S_G} I_2 \Big|_{a=\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^{b=y} = \frac{1}{S_G} \left(-\frac{\sqrt{31}}{2} - 8 \left(\arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) - \\
- 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + 16 \arcsin \left(\frac{y+1}{4} \right) + \\
+ 8 \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{y+1}{4} \right) \right), & \frac{-1+\sqrt{31}}{2} < y \leq 3 \\
\int_{-\infty}^{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}} 0 \, ds + \int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} \frac{1}{S_G} (s + \sqrt{16 - (s+1)^2}) \, ds + \int_{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^3 \frac{2}{S_G} \sqrt{16 - (s+1)^2} \, ds + \\
+ \int_3^{+\infty} 0 \, ds = c \frac{1}{S_G} I_4 \Big|_{a=\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{b=\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} + \frac{2}{S_G} I_2 \Big|_{a=\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^{b=3} = \frac{1}{S_G} \left(-\frac{\sqrt{31}}{2} - 8 \left(\arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) + \right. \right. \\
+ \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) - 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) \Big) + \\
+ 16 \arcsin(1) + 8 \sin(2 \arcsin(1)) = \\
= \frac{1}{S_G} \left(8 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\
+ \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) - \frac{\sqrt{31}}{2} + 8\pi) = \frac{1}{S_G} \cdot S_G = 1 & y > 3
\end{array} \right.$$

Отже, отримали функцію розподілу другої координати:

$$F_{\xi_2}(y) = \begin{cases} 0, & y \leq \frac{-1-\sqrt{31}}{2} \\ \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{y+1}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\ \left. + \frac{2y^2 + 2(y+1)\sqrt{15-y(y+2)} - 1 - \sqrt{31}}{4} \right], & \frac{-1-\sqrt{31}}{2} < y \leq \frac{-1+\sqrt{31}}{2} \\ \frac{1}{S_G} \left[-\frac{\sqrt{31}}{2} - 8 \arcsin \left(\frac{\sqrt{31}}{16} \right) + 16 \arcsin \left(\frac{y+1}{4} \right) + (y+1)\sqrt{15-y(y+2)} \right], & \frac{-1+\sqrt{31}}{2} < y \leq 3 \\ 1, & y > 3 \end{cases}$$

Перевіримо неперервність отриманих функцій:

Для $F_{\xi_1}(x)$:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow +\infty} F_{\xi_1}(x) &= 1 & \lim_{x \rightarrow -\infty} F_{\xi_1}(x) &= 0 \\ \lim_{x \rightarrow -8-0} F_{\xi_1}(x) &= 0 \\ \lim_{x \rightarrow -8+0} F_{\xi_1}(x) &= \frac{1}{S_G} (-8\pi + 0 + 8\pi) = 0 \\ \lim_{x \rightarrow \frac{-9-\sqrt{31}}{2}-0} F_{\xi_1}(x) &= \frac{1}{S_G} \left(16 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) - \frac{15}{2} + 8\pi \right) \\ \lim_{x \rightarrow \frac{-9-\sqrt{31}}{2}+0} F_{\xi_1}(x) &= \frac{1}{S_G} \left[16 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) + \right. \right. \\ &+ \frac{-2 \left(\frac{112+18\sqrt{31}}{4} \right) - 20 \left(\frac{-9-\sqrt{31}}{2} \right) + 2 \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{2} \right) \sqrt{\frac{9+\sqrt{31}}{2} \left(\frac{7-\sqrt{31}}{2} \right)} - 49 - \sqrt{31}}{4} + 8\pi \Big] = \\ &= \frac{1}{S_G} \left[16 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) - \frac{15}{2} + 8\pi \right) \right] \\ \lim_{x \rightarrow \frac{-9+\sqrt{31}}{2}-0} F_{\xi_1}(x) &= \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\ &+ \frac{-2 \left(\left(\frac{-9+\sqrt{31}}{2} \right)^2 - 20 \left(\left(\frac{-9+\sqrt{31}}{2} \right) + 2 \left(\left(\frac{-1+\sqrt{31}}{2} \right) \sqrt{\left(\frac{9-\sqrt{31}}{2} \right) \left(\frac{7+\sqrt{31}}{2} \right)} - 49 - \sqrt{31} \right) \right)}{4} + 8\pi \Big] = \end{aligned}$$

$$= \frac{1}{S_G} \left(8 \arccos \left(-\frac{15}{16} \right) - \frac{\sqrt{31}}{2} \right) = \frac{1}{S_G} \cdot S_G = 1$$

$$\lim_{x \rightarrow -\frac{-9+\sqrt{31}}{2}+0} F_{\xi_1}(x) = 1$$

Для $F_{\xi_2}(y)$:

$$\lim_{y \rightarrow +\infty} F_{\xi_2}(y) = 1 \qquad \lim_{y \rightarrow -\infty} F_{\xi_2}(y) = 0$$

$$\lim_{y \rightarrow \frac{-1-\sqrt{31}}{2}-0} F_{\xi_2}(y) = 0$$

$$\lim_{y \rightarrow \frac{-1-\sqrt{31}}{2}+0} F_{\xi_2}(y) = \frac{1}{S_G} \left[0 + \frac{2 \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{2} \right)^2 + 2 \left(\frac{1-\sqrt{31}}{2} \right) \sqrt{15 - \frac{-1-\sqrt{31}}{2} \left(\frac{3-\sqrt{31}}{2} \right)} - 1 - \sqrt{31}}{4} \right] = 0$$

$$\lim_{y \rightarrow \frac{-1+\sqrt{31}}{2}-0} F_{\xi_2}(y) = \frac{1}{S_G} \left[4\pi + \frac{15 - \sqrt{31}}{2} \right]$$

$$\lim_{y \rightarrow \frac{-1+\sqrt{31}}{2}+0} F_{\xi_2}(y) = \frac{1}{S_G} \left[-\frac{\sqrt{31}}{2} - 8 \arcsin \left(\frac{\sqrt{31}}{16} \right) + 16 \arcsin \left(\frac{1 + \sqrt{31}}{8} \right) + \right.$$

$$\left. + \left(\frac{1 + \sqrt{31}}{2} \right) \sqrt{15 - \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{2} \right) \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{2} + 2 \right)} \right] =$$

$$= 4\pi + \frac{15 - \sqrt{31}}{2}$$

$$\lim_{y \rightarrow 3-0} F_{\xi_2}(y) = \frac{1}{S_G} \left[-\frac{\sqrt{31}}{2} - 8 \arcsin \left(\frac{\sqrt{31}}{16} \right) + 8\pi \right] =$$

$$= \frac{1}{S_G} \left(\arccos \left(-\frac{15}{16} \right) - \frac{\sqrt{31}}{2} \right) = \frac{1}{S_G} \cdot S_G = 1$$

$$\lim_{y \rightarrow 3+0} F_{\xi_2}(y) = 1$$

СУМІСНА ФУНКЦІЯ РОЗПОДІЛУ ВИПАДКОВОГО ВЕКТОРА $\vec{\xi}$

$F_{\vec{\xi}}(x, y) = P\{\xi_1 < x, \xi_2 < y\}$ - ймовірність потрапляння вектора всередину нескінченного квадранта з вершиною в точці (x, y) . $F_{\vec{\xi}}(x, y) = \int_{-\infty}^x dt \int_{-\infty}^y f_{\vec{\xi}}(t, s) ds$. Розіб'ємо координатну площину XOY на області $D_0, \dots, D_{11}$, які між собою попарно не перетинаються та в об'єднанні дають $\mathbb{R}^2$ (рисунок 19). В подальшому на рисунках будуть використані позначення: $x_1 = \frac{-9+\sqrt{31}}{2}$, $x_2 = \frac{-9-\sqrt{31}}{2}$, $y_1 = \frac{-1+\sqrt{31}}{2}$, $y_2 = \frac{-1-\sqrt{31}}{2}$, $y_3 = \frac{-3+\sqrt{31}}{2}$, $x_3 = \frac{-11+\sqrt{31}}{2}$

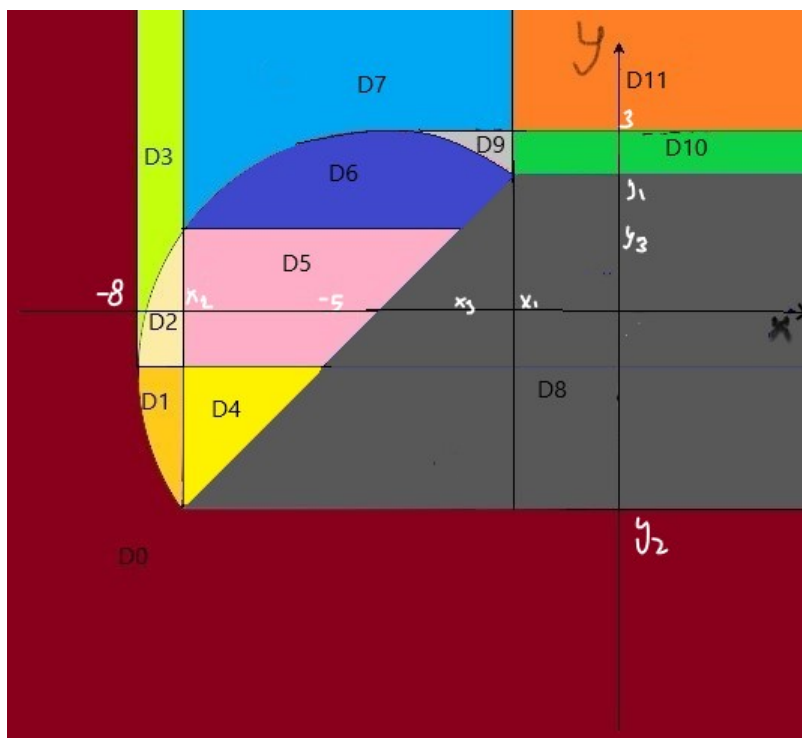

Рисунок 19

Опишемо їх у аналітичному вигляді:

$$\left\{ \begin{array}{l} D_0 = \left\{ (x, y) \mid (x \leq -8) \vee (-\sqrt{16 - (x+4)^2} - 1 \leq y < \frac{-1-\sqrt{31}}{2}) \right\} \\ D_1 = \left\{ (x, y) \mid (-8 \leq x < \frac{-9-\sqrt{31}}{2}) \wedge (-\sqrt{16 - (y+1)^2} - 1 \leq y < -1) \right\} \\ D_2 = \left\{ (x, y) \mid (-8 \leq x < \frac{-9-\sqrt{31}}{2}) \wedge (-1 \leq y < \sqrt{16 - (x+4)^2} - 1) \right\} \\ D_3 = \left\{ (x, y) \mid (-8 \leq x < \frac{-9-\sqrt{31}}{2}) \wedge (y > \sqrt{16 - (x+4)^2} - 1) \right\} \\ D_4 = \left\{ (x, y) \mid (\frac{-9-\sqrt{31}}{2} \leq x < -5) \wedge (x+4 \leq y < -1) \right\} \\ D_5 = \left\{ (x, y) \mid \left((\frac{-9-\sqrt{31}}{2} \leq x < -5) \wedge (-1 \leq y < \frac{-3+\sqrt{31}}{2}) \right) \vee \right. \\ \left. \vee \left((-5 \leq x < \frac{-11+\sqrt{31}}{2}) \wedge (x+4 \leq y < \frac{-3+\sqrt{31}}{2}) \right) \right\} \\ D_6 = \left\{ (x, y) \mid \left((-\sqrt{16 - (y+1)^2} - 4 \leq x < \frac{-9+\sqrt{31}}{2}) \wedge (\frac{-3+\sqrt{31}}{2} \leq y < \frac{-1+\sqrt{31}}{2}) \right) \vee \right. \\ \left. \vee \left((-\sqrt{16 - (y+1)^2} - 4 \leq x < \sqrt{16 - (y+1)^2} - 4) \wedge (\frac{-1+\sqrt{31}}{2} \leq y < 3) \right) \right\} \\ D_7 = \left\{ (x, y) \mid \left((\frac{-9-\sqrt{31}}{2} \leq x < -4) \wedge (y > \sqrt{16 - (x+4)^2} - 1) \right) \vee \left((-1 \leq x < \frac{-9+\sqrt{31}}{2}) \wedge (y > 3) \right) \right\} \\ D_8 = \left\{ (x, y) \mid (x > y - 4) \wedge (\frac{-1-\sqrt{31}}{2} \leq y < \frac{-1+\sqrt{31}}{2}) \right\} \\ D_9 = \left\{ (x, y) \mid (-4 \leq x < \frac{-9+\sqrt{31}}{2}) \wedge (\frac{-1+\sqrt{31}}{2} \leq y < 3) \right\} \\ D_{10} = \left\{ (x, y) \mid (x > \frac{-9+\sqrt{31}}{2}) \wedge (\frac{-1+\sqrt{31}}{2} \leq y < 3) \right\} \\ D_{11} = \left\{ (x, y) \mid (x > \frac{-9+\sqrt{31}}{2}) \vee (y > 3) \right\} \end{array} \right.$$

Тепер, перейдемо до системи координат tOs , оскільки x та y тут є параметрами.

Позначимо $G_i = G \cap \{(t, s) \mid (t < x) \wedge (s < y)\}$, коли $(x, y) \in D_i$, $i = \overline{0, 11}$

та розглянемо усі ці випадки.

1. $(x, y) \in D_0, G_0 = \emptyset$

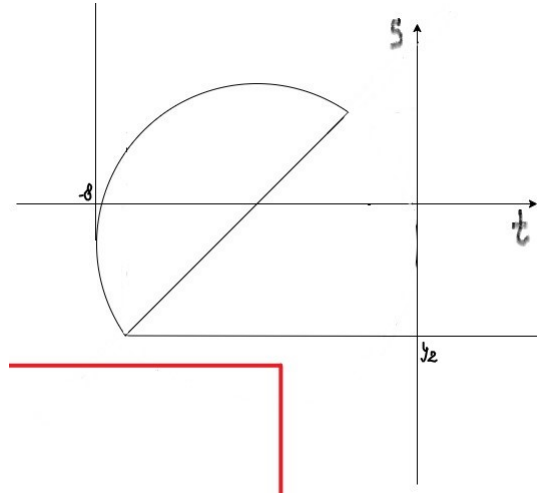

Рисунок 20

$$F_{\xi}(x, y) = \int_{-\infty}^x dt \int_{-\infty}^y 0 ds = 0$$

$$2. (x, y) \in D_1, G_1 = \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -8 \leq t < x, \\ -\sqrt{16 - (t+4)^2} - 1 \leq s < y \end{array} \right\}$$

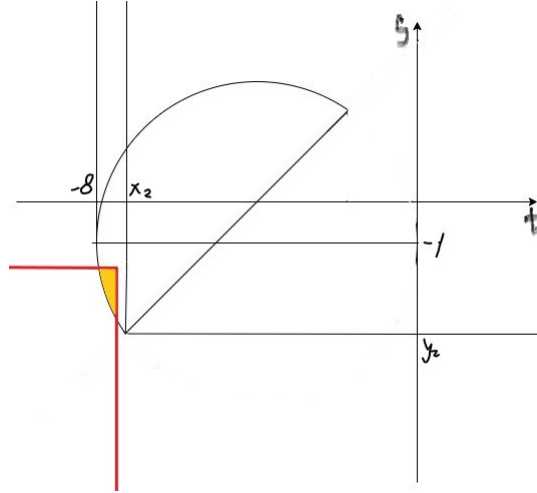

Рисунок 21

$$\begin{aligned} F_{\xi}(x, y) &= \frac{1}{S_G} \iint_{G_1} dt ds = \frac{1}{S_G} \int_{-8}^x dt \int_{-\sqrt{16 - (t+4)^2} - 1}^y ds = \frac{1}{S_G} \int_{-8}^x (y + \sqrt{16 - (t+4)^2} + 1) dt = \\ &= \frac{1}{S_G} \left(\int_{-8}^x y dt + I_1 \Big|_{a=-8}^{b=x} + \int_{-8}^x dt \right) = \\ &= \frac{1}{S_G} \left(\frac{2(y+1)(x+8) + (x+4)\sqrt{-x(x+8)}}{2} + 4\pi + 8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) \right) \right) \end{aligned}$$

$$3. (x, y) \in D_2, G_2 = G_{2.1} \cup G_{2.2} =$$

$$\begin{aligned} &\left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -8 \leq t < -\sqrt{16 - (y+1)^2} - 4, \\ -\sqrt{16 - (t+4)^2} - 1 \leq s < \sqrt{16 - (t+4)^2} - 1 \end{array} \right\} \cup \\ &= \\ &\cup \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -\sqrt{16 - (y+1)^2} - 4 < t \leq x, \\ -\sqrt{16 - (t+4)^2} - 1 < s \leq y \end{array} \right\} \end{aligned}$$

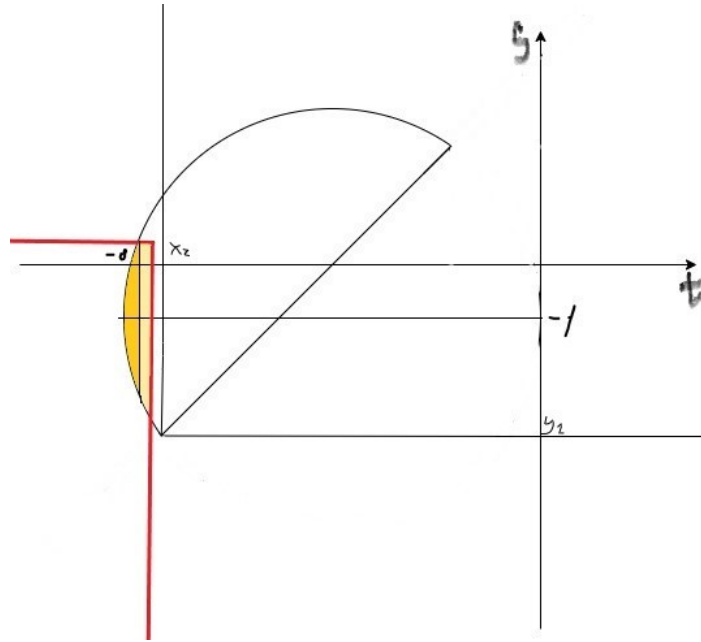

Рисунок 22

$$\begin{aligned}
 F_{\xi}(x, y) &= \frac{1}{S_G} \left(\iint_{G_{2.1}} dt ds + \iint_{G_{2.2}} dt ds \right) = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left(\int_{-8}^{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4} dt \int_{-\sqrt{16-(t+4)^2}-1}^{\sqrt{16-(t+4)^2}-1} ds + \int_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^x dt \int_{-\sqrt{16-(t+4)^2}-1}^y ds \right) = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left(\int_{-8}^{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4} 2\sqrt{16-(t+4)^2} dt + \int_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^x (y+1+\sqrt{16-(t+4)^2}) dt \right) = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left(2I_1 \Big|_{a=-8}^{b=-\sqrt{16-(y+1)^2}-4} + (y+1)t \Big|_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^x + I_1 \Big|_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^x \right) =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{1}{S_G} \left[16 \left(\arcsin \left(\frac{-\sqrt{16-(y+1)^2}}{4} \right) + \frac{\pi}{2} \right) + 8 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-\sqrt{16-(y+1)^2}}{4} \right) \right) \right) \right] + \\
&+ (y+1)(x + \sqrt{16 - (y+1)^2} + 4) + 8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{-\sqrt{16-(y+1)^2}}{4} \right) \right) + \\
&+ 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-\sqrt{16-(y+1)^2}}{4} \right) \right) \right) \Big] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + \arcsin \left(\frac{-\sqrt{16-(y+1)^2}}{4} \right) \right) + \right. \\
&\left. + \frac{2x(y+1) + (x+4)\sqrt{-x(x+8)} + 2(y+1)\sqrt{16-(y+1)^2} + 8(y+1) - \sqrt{16(y+1)^2 - (y+1)^4}}{2} + 8\pi \right]
\end{aligned}$$

$$4. (x, y) \in D_3, G_3 = \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -8 < t \leq x, \\ -\sqrt{16 - (t+4)^2} - 1 < s \leq \sqrt{16 - (t+4)^2} - 1 \end{array} \right\}$$

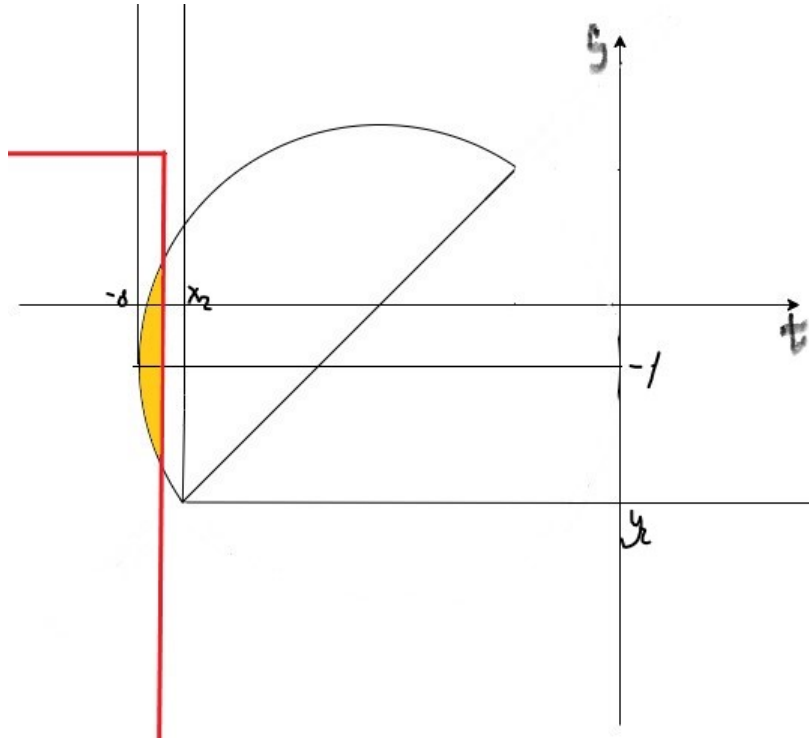

Рисунок 23

$$\begin{aligned}
F_{\xi}(x, y) &= \frac{1}{S_G} \iint_{G_3} dt ds = \frac{1}{S_G} \int_{-8}^x dt \int_{-\sqrt{16-(t+4)^2}-1}^{\sqrt{16-(t+4)^2}-1} ds = \\
&= \frac{1}{S_G} \int_{-8}^x 2\sqrt{16 - (t+4)^2} dt = \frac{2}{S_G} I_1 \Big|_{-8}^x =
\end{aligned}$$

$$= \frac{1}{S_G} \left[16 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) \right) + (x+4) \sqrt{-x(x+8)} + 8\pi \right]$$

Бачимо, що $F_{\bar{\xi}}(x, y) = F_{\xi_1}(x)$ на проміжку $(-8 \leq x < \frac{-9-\sqrt{31}}{2})$. Це означає, що при $y \rightarrow +\infty$ буде виконуватись умова узгодженості $\lim_{y \rightarrow +\infty} F_{\bar{\xi}}(x, y) = F_{\xi_1}(x)$

5.

$$(x, y) \in D_4, G_4 = G_{4.1} \cup G_{4.2} =$$

$$= \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -8 < t \leq \frac{-9-\sqrt{31}}{2}, \\ -\sqrt{16-(t+4)^2}-1 < s \leq y \end{array} \right\} \cup \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} \frac{-9-\sqrt{31}}{2} < t \leq x, \\ t+4 < s \leq y \end{array} \right\}$$

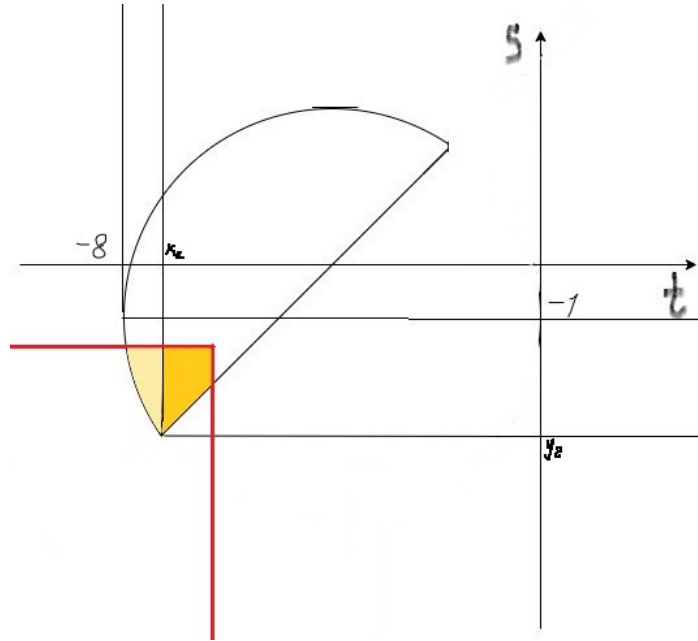

Рисунок 24

$$F_{\bar{\xi}}(x, y) = \frac{1}{S_G} \left(\iint_{G_{4.1}} dt ds + \iint_{G_{4.2}} dt ds \right) =$$

$$= \frac{1}{S_G} \left(\int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} dt \int_{-\sqrt{16-(t+4)^2}-1}^y ds + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x dt \int_{t+4}^y dt \right) =$$

$$= \frac{1}{S_G} \left(\int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} (y + \sqrt{16-(t+4)^2} + 1) dt + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x (y - t - 4) ds \right) =$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{1}{S_G} \left((y+1)t \Big|_{-\frac{9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + I_1 \Big|_{-\frac{9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + (y-4)t \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x - \frac{t^2}{2} \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[\frac{-2x^2 + 4xy - 16x + 32y - 17 - \sqrt{31}}{4} + 8 \left(\arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) + 4\pi \right]
\end{aligned}$$

6.

$$\begin{aligned}
&(x, y) \in D_5 = G_{5.1} \cup G_{5.2} \cup G_{5.3} = \\
&\left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -8 < t \leq -\sqrt{16 - (y+1)^2} - 4, \\ -\sqrt{16 - (t+4)^2} - 1 < s \leq \sqrt{16 - (t+4)^2} - 1 \end{array} \right\} \cup \\
&= \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -\sqrt{16 - (y+1)^2} - 4, < t \leq \frac{-9-\sqrt{31}}{2}, \\ -\sqrt{16 - (t+4)^2} - 1 < s \leq y \end{array} \right\} \cup \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} \frac{-9-\sqrt{31}}{2}, < t \leq x, \\ t+4 < s \leq y \end{array} \right\}
\end{aligned}$$

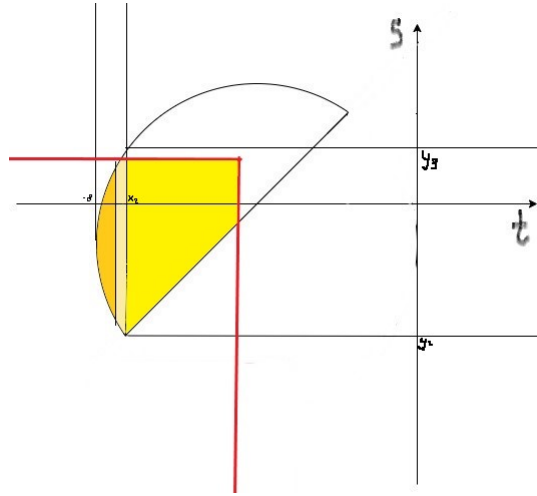

Рисунок 25

$$\begin{aligned}
F_{\xi}(x, y) &= \frac{1}{S_G} \iint_{G_{5.1}} dt ds + \iint_{G_{5.2}} + \iint_{G_{5.3}} = \frac{1}{S_G} \left[\int_{-8}^{-\sqrt{16 - (y+1)^2} - 4} dt \int_{-\sqrt{16 - (t+4)^2} - 1}^{\sqrt{16 - (t+4)^2} - 1} ds + \right. \\
&\quad \left. + \int_{-\sqrt{16 - (y+1)^2} - 4}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} dt \int_{-\sqrt{16 - (t+4)^2} - 1}^y ds + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x dt \int_{t+4}^y ds \right] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[\int_{-8}^{-\sqrt{16 - (y+1)^2} - 4} 2\sqrt{16 - (t+4)^2} dt + \int_{-\sqrt{16 - (y+1)^2} - 4}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} (y+1 + \sqrt{16 - (t+4)^2}) dt + \right. \\
&\quad \left. + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x (y - t - 4) dt \right] =
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{1}{S_G} [2I_1 \Big|_{-8}^{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4} + I_1 \Big|_{-\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + (y+1)t \Big|_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + (y-4)t \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x - \frac{t^2}{2} \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-\sqrt{16-(y+1)^2}}{4} \right) \right) + \right. \\
&\quad \left. + \frac{-2x^2 + 4x(y-4) + 4(y+1)\sqrt{16-(y+1)^2} + 16y - 33 - \sqrt{31} - 2\sqrt{16(y+1)^2 - (y+1)^4}}{4} + 8\pi \right]
\end{aligned}$$

$$7. (x, y) \in D_6, G_6 = G_{6.1} \cup G_{6.2} \cup D_{6.3} =$$

$$\begin{aligned}
&\left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -8 < t \leq \frac{-9-\sqrt{31}}{2}, \\ -\sqrt{16-(t+4)^2}-1 \leq s < \sqrt{16-(t+4)^2}-1 \end{array} \right\} \cup \\
&= \cup \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} \frac{-9-\sqrt{31}}{2} < t \leq -\sqrt{16-(y+1)^2}-4, \\ t+4 < s \leq \sqrt{16-(t+4)^2}-1 \end{array} \right\} \cup \\
&\cup \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -\sqrt{16-(y+1)^2}-4 < t \leq x, \\ t+4 < s \leq y \end{array} \right\}
\end{aligned}$$

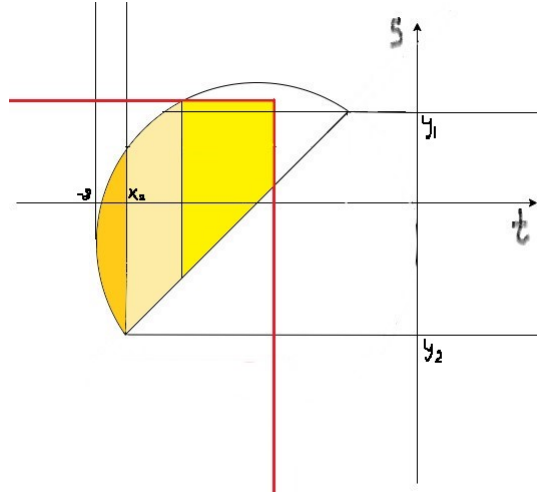

Рисунок 26

$$\begin{aligned}
F_{\xi}(x, y) &= \frac{1}{S_G} \left(\iint_{G_{6.1}} dt ds + \iint_{G_{6.2}} dt ds + \iint_{G_{6.3}} dt ds \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[\int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} dt \int_{-\sqrt{16-(t+4)^2}-1}^{\sqrt{16-(t+4)^2}-1} ds + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4} dt \int_{t+4}^{\sqrt{16-(t+4)^2}-1} ds + \right.
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& + \int_{-\sqrt{16-(y+1)^2-4}}^x dt \int_{t+4}^y ds] = \\
& = \frac{1}{S_G} \left[\int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} 2\sqrt{16-(t+4)^2} dt + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{-\sqrt{16-(y+1)^2-4}} (\sqrt{16-(t+4)^2}-t-5) dt + \right. \\
& \quad \left. + \int_{-\sqrt{16-(y+1)^2-4}}^x (y-t-4) dt \right] = \\
& = \frac{1}{S_G} = \left[2I_1 \Big|_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + I_3 \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{-\sqrt{16-(y+1)^2-4}} + (y-4)t \Big|_{-\sqrt{16-(y+1)^2-4}}^x - \frac{t^2}{2} \Big|_{-\sqrt{16-(y+1)^2-4}}^x \right] = \\
& = \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-\sqrt{16-(y+1)^2}}{4} \right) \right) + \right. \\
& \quad \left. + \frac{-2x^2 + 4x(y-4) + 4(y+1)\sqrt{16-(y+1)^2} + 16y - 33 - \sqrt{31} - 2\sqrt{16(y+1)^2 - (y+1)^4}}{4} + 8\pi \right]
\end{aligned}$$

$$8. (x, y) \in D_7, G_7 = G_{7.1} \cup G_{7.2} =$$

$$\begin{aligned}
& \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -8 < t \leq \frac{-9-\sqrt{31}}{2}, \\ -\sqrt{16-(t+4)^2}-1 < s \leq \sqrt{16-(t+4)^2}-1 \end{array} \right\} \cup \\
& = \\
& \cup \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} \frac{-9-\sqrt{31}}{2} < t \leq x, \\ t+4 < s \leq \sqrt{16-(t+4)^2}-1 \end{array} \right\}
\end{aligned}$$

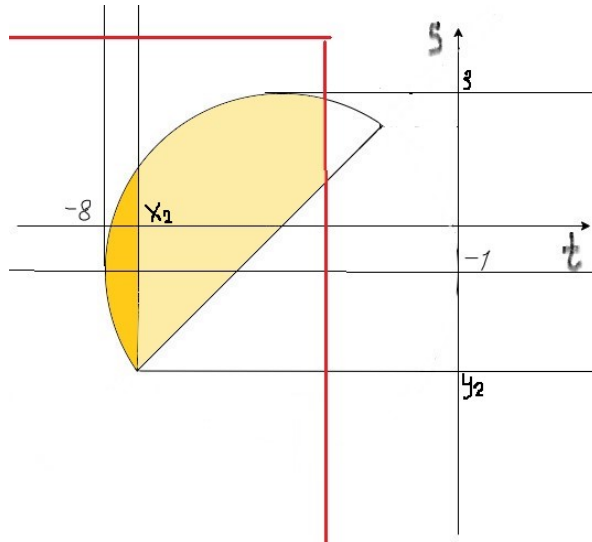

Рисунок 27

$$\begin{aligned}
F_{\xi}(x, y) &= \frac{1}{S_G} \left(\iint_{G_{7.1}} dt ds + \iint_{G_{7.2}} dt ds \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(\int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} dt \int_{-\sqrt{16-(t+4)^2}-1}^{\sqrt{16-(t+4)^2}-1} ds + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x dt \int_{t+4}^{\sqrt{16-(t+4)^2}-1} dt \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(\int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} 2\sqrt{16-(t+4)^2} dt + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x (\sqrt{16-(t+4)^2} - t - 5) ds \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(2I_1 \Big|_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + I_1 \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x - \left(\frac{t^2}{2} + 5t \right) \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^x \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\
&\quad \left. + \frac{-2x^2 - 20x + 2(x+4)\sqrt{-x(x+8)} - 49 - \sqrt{31}}{4} + 8\pi \right]
\end{aligned}$$

Бачимо, що $F_{\xi}(x, y) = F_{\xi_1}(x)$ на проміжку $(\frac{-9-\sqrt{31}}{2} \leq x < \frac{-9+\sqrt{31}}{2})$.
Це означає, що при $y \rightarrow +\infty$ буде виконуватись умова узгодженості
 $\lim_{y \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = F_{\xi_1}(x)$

9.

$$\begin{aligned}
&(x, y) \in D_8, G_8 = \\
&= \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -\sqrt{16-(s+1)^2}-4 < t \leq s-4, \\ \frac{-1-\sqrt{31}}{2} \leq s < y \end{array} \right\}
\end{aligned}$$

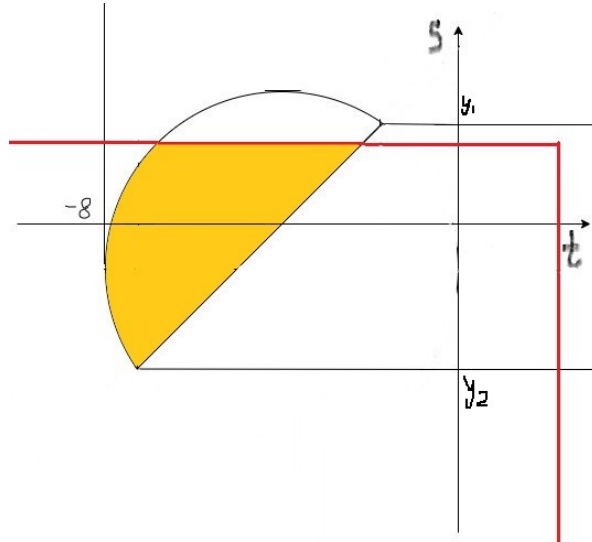

Рисунок 28

$$\begin{aligned}
F_{\xi} &= \frac{1}{S_G} \iint_{D_8} dt ds = \frac{1}{S_G} \int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^y ds \int_{-\sqrt{16-(s+1)^2}-4}^{s-4} dt = \\
&= \frac{1}{S_G} \int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^y (s + \sqrt{16-(s+1)^2}) ds = \frac{1}{S_G} I_4^{b=y}_{a=\frac{-1-\sqrt{31}}{2}} = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{y+1}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \frac{2y^2 + 2(y+1)\sqrt{15-y(y+2)} - 1 - \sqrt{31}}{4} \right]
\end{aligned}$$

Бачимо, що $F_{\xi}(x, y) = F_{\xi_2}(y)$ на проміжку $(\frac{-1-\sqrt{31}}{2} \leq y < \frac{-1+\sqrt{31}}{2})$. Це означає, що при $y \rightarrow +\infty$ буде виконуватись умова узгодженості $\lim_{x \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = F_{\xi_2}(y)$

$$\begin{aligned}
10. (x, y) \in D_9, G_9 &= G_{9.1} \cup G_{9.2} \cup G_{9.3} \cup G_{9.4} = \\
&\left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -8 < t \leq \frac{-9-\sqrt{31}}{2}, \\ -\sqrt{16-(t+4)^2}-1 \leq s < \sqrt{16-(t+4)^2}-1 \end{array} \right\} \cup \\
&\cup \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} \frac{-9-\sqrt{31}}{2} < t \leq -\sqrt{16-(y+1)^2}-4, \\ t+4 < s \leq \sqrt{16-(t+4)^2}-1 \end{array} \right\} \cup \\
&= \\
&\cup \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -\sqrt{16-(y+1)^2}-4 < t \leq \sqrt{16-(y+1)^2}-4, \\ t+4 < s \leq y \end{array} \right\} \cup \\
&\cup \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} \sqrt{16-(y+1)^2}-4 < t \leq x, \\ t+4 < s \leq \sqrt{16-(t+4)^2}-1 \end{array} \right\}
\end{aligned}$$

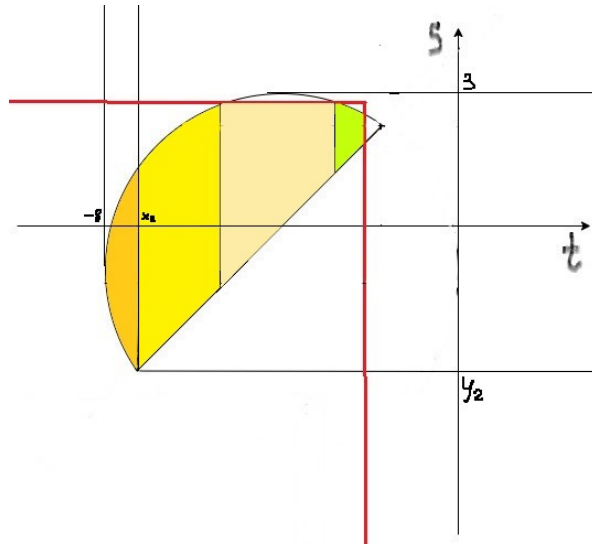

Рисунок 29

$$\begin{aligned}
F_{\xi}(x, y) &= \frac{1}{S_G} \left(\iint_{G_{9.1}} + \iint_{G_{9.2}} + \iint_{G_{9.3}} dt ds + \iint_{G_{9.4}} dt ds \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[\int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} dt \int_{-\sqrt{16-(t+4)^2}-1}^{\sqrt{16-(t+4)^2}-1} ds + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4} dt \int_{t+4}^{\sqrt{16-(t+4)^2}-1} ds + \right. \\
&\quad \left. + \int_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^{\sqrt{16-(y+1)^2}-4} dt \int_{t+4}^y ds + \int_{16-(y+1)^2-4}^x dt \int_{t+4}^{\sqrt{16-(t+4)^2}-1} ds \right] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[\int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} 2\sqrt{16-(t+4)^2} dt + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4} (\sqrt{16-(t+4)^2} - t - 5) dt + \right. \\
&\quad \left. + \int_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^{\sqrt{16-(y+1)^2}-4} (y-t-4) dt + \int_{16-(y+1)^2-4}^x (\sqrt{16-(t+4)^2} - t - 5) dt \right] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[2I_1 \Big|_{a=-8}^{b=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + I_3 \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4} + (y-4)t \Big|_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^{\sqrt{16-(y+1)^2}-4} - \frac{t^2}{2} \Big|_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^{\sqrt{16-(y+1)^2}-4} + \right. \\
&\quad \left. + I_3 \Big|_{16-(y+1)^2-4}^x \right] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\
&\quad \left. + \frac{-2x^2 - 20x + 8(y+1)\sqrt{16-(y+1)^2} - 49 - \sqrt{31} + 2(x+4)\sqrt{-x(x+8)}}{4} + 8\pi \right]
\end{aligned}$$

11.

$$\begin{aligned}
&(x, y) \in D_{10}, G_{10} = G_{10.1} \cup G_{10.2} = \\
&\left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -\sqrt{16-(s+1)^2}-4 < t \leq \frac{-9+\sqrt{31}}{2}, \\ \frac{-1-\sqrt{31}}{2} < s \leq \frac{-1+\sqrt{31}}{2} \end{array} \right\} \cup \\
&= \\
&\cup \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -\sqrt{16-(s+1)^2}-4 < t \leq \sqrt{16-(s+1)^2}-4, \\ \frac{-1+\sqrt{31}}{2} < s \leq y \end{array} \right\}
\end{aligned}$$

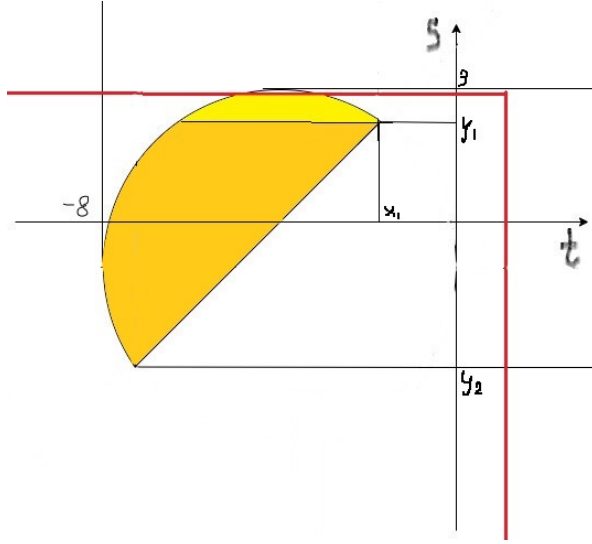

Рисунок 30

$$\begin{aligned}
 F_{\xi}(x, y) &= \frac{1}{S_G} \left(\iint_{G_{10.1}} dt ds + \iint_{G_{10.2}} dt ds \right) = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left[\int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} ds \int_{-\sqrt{16-(s+1)^2}-4}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} dt + \int_{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^y ds \int_{-\sqrt{16-(s+1)^2}-4}^{\sqrt{16-(s+1)^2}-4} dt \right] = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left[\int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{2} + \sqrt{16-(s+1)^2} \right) ds + \int_{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^y 2\sqrt{16-(s+1)^2} ds \right] = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left[\frac{-1+\sqrt{31}}{2} s + I_2 \Big|_{a=\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{b=\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} + 2I_2 \Big|_{a=\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^{b=y} \right] = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left[-\frac{\sqrt{31}}{2} - 8 \arcsin \left(\frac{\sqrt{31}}{16} \right) + 16 \arcsin \left(\frac{y+1}{4} \right) + (y+1)\sqrt{15-y(y+2)} \right]
 \end{aligned}$$

Бачимо, що $F_{\xi}(x, y) = F_{\xi_2}(y)$ на проміжку $(\frac{-1-\sqrt{31}}{2} \leq y < 3)$. Це означає, що при $y \rightarrow +\infty$ буде виконуватись умова узгодженості $\lim_{x \rightarrow +\infty} F_{\xi}(x, y) = F_{\xi_2}(y)$

12.

$$\begin{aligned}
 (x, y) &\in D_{11}, G_{11} = G_{11.1} \cup G_{11.2} = \\
 &= \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} -8 < t \leq \frac{-9-\sqrt{31}}{2} \\ -\sqrt{16-(t+4)^2}-1 < s \leq \sqrt{16-(t+4)^2}-1 \end{array} \right\} \cup \\
 &\cup \left\{ (t, s) \mid \begin{array}{l} \frac{-9-\sqrt{31}}{2} < t \leq \frac{-9+\sqrt{31}}{2}, \\ t+4 < s \leq \sqrt{16-(t+4)^2}-1 \end{array} \right\}
 \end{aligned}$$

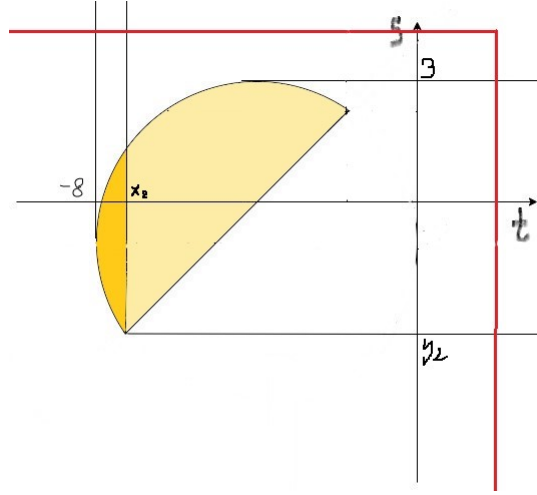

Рисунок 31

$$\begin{aligned}
F_{\xi}(x, y) &= \frac{1}{S_G} \left(\iint_{G_{11.1}} dt ds + \iint_{G_{11.2}} dt ds \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(\int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} dt \int_{-\sqrt{16-(t+4)^2}-1}^{\sqrt{16-(t+4)^2}-1} ds + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} dt \int_{t+4}^{\sqrt{16-(t+4)^2}-1} ds \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(\int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} 2\sqrt{16-(t+4)^2} dt + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} (\sqrt{16-(t+4)^2} - t - 5) dt \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(2I_1 \Big|_{a=-8}^{b=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + I_1 \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} - \left(\frac{t^2}{2} + 5t \right) \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\
&+ 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin 2 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + 8\pi - \frac{\sqrt{31}}{2} \Big] = \\
&= \frac{1}{S_G} \cdot S_G = 1
\end{aligned}$$

Запишемо відповідь:

$$F_{\xi}^{-}(x, y) = \begin{cases} 0, & (x, y) \in D_0 \\ \frac{1}{S_G} \left(\frac{2(y+1)(x+8) + (x+4)\sqrt{-x(x+8)}}{2} + 4\pi + 8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) \right) \right), & (x, y) \in D_1 \\ \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + \arcsin \left(\frac{-\sqrt{16-(y+1)^2}}{4} \right) \right) + \right. \\ \left. + \frac{2x(y+1) + (x+4)\sqrt{-x(x+8)} + 2(y+1)\sqrt{16-(y+1)^2} + 8(y+1) - \sqrt{16(y+1)^2 - (y+1)^4}}{2} + 8\pi \right], & (x, y) \in D_2 \\ \frac{1}{S_G} \left[16 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) \right) + (x+4)\sqrt{-x(x+8)} + 8\pi \right], & (x, y) \in D_3 \\ \frac{1}{S_G} \left[\frac{-2x^2 + 4xy - 16x + 32y - 17 - \sqrt{31}}{4} + 8 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + 4\pi \right], & (x, y) \in D_4 \\ \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-\sqrt{16-(y+1)^2}}{4} \right) \right) + \right. \\ \left. + \frac{-2x^2 + 4x(y-4) + 4(y+1)\sqrt{16-(y+1)^2} + 16y - 33 - \sqrt{31} - 2\sqrt{16(y+1)^2 - (y+1)^4}}{4} + 8\pi \right], & (x, y) \in (D_5 \cup D_6) \\ \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \frac{-2x^2 - 20x + 2(x+4)\sqrt{-x(x+8)} - 49 - \sqrt{31}}{4} + 8\pi \right], & (x, y) \in D_7 \\ \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{y+1}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \frac{2y^2 + 2(y+1)\sqrt{15-y(y+2)} - 1 - \sqrt{31}}{4} \right], & (x, y) \in D_8 \\ \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\ \left. + \frac{-2x^2 - 20x + 8(y+1)\sqrt{16-(y+1)^2} - 49 - \sqrt{31} + 2(x+4)\sqrt{-x(x+8)}}{4} + 8\pi \right], & (x, y) \in D_9 \\ \frac{1}{S_G} \left[-\frac{\sqrt{31}}{2} - 8 \arcsin \left(\frac{\sqrt{31}}{16} \right) + 16 \arcsin \left(\frac{y+1}{4} \right) + (y+1)\sqrt{15-y(y+2)} \right], & (x, y) \in D_{10} \\ 1, & (x, y) \in D_{11} \end{cases}$$

Перевіримо неперервність отриманої сумісної функції розподілу на деяких межових лініях, де потенційно можуть знаходитися точки розриву (на лініях, що не перевірялись, неперервність також перевірена, але не описувалась у роботі, так як занадто громіздко).

1. $D_0 \cap D_3$ Пряма: $x = -8, y \geq -1$

$$D_0 : F_{\xi}(-8, y) = 0$$

$$D_3 : F_{\xi}(-8, y) = \frac{1}{S_G}[-8\pi + 0 + 8\pi] = 0$$

Неперервність доведено.

2. $D_0 \cap D_8$ Пряма: $y = \frac{-1-\sqrt{31}}{2}, x > \frac{-9-\sqrt{1}}{2}$

$$D_0 : F_{\xi}(x, \frac{-1-\sqrt{31}}{2}) = 0$$

$$D_8 : F_{\xi}(x, \frac{-1-\sqrt{31}}{2}) = \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) - \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \frac{2 \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{2} \right)^2 + (1-\sqrt{31}) \sqrt{15 + \frac{1+\sqrt{31}}{2} \left(\frac{3-\sqrt{31}}{2} \right) - 1 - \sqrt{31}}}{4} \right] = 0$$

Неперервність доведено.

3. $D_1 \cap D_2$ Пряма: $y = -1, -8 \leq x < \frac{-9-\sqrt{31}}{2}$

$$D_1 : F_{\xi}(x, -1) = \frac{1}{S_G} \left(\frac{(x+4)\sqrt{-x(x+8)}}{2} + 4\pi + 8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) \right) \right)$$

$$D_2 : F_{\xi}(x, -1) = \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + \arcsin \left(\frac{-\sqrt{16}}{4} \right) \right) + \frac{(x+4)\sqrt{-x(x+8)}}{2} + 8\pi \right] = \frac{1}{S_G} \left(\frac{(x+4)\sqrt{-x(x+8)}}{2} + 4\pi + 8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) \right) \right)$$

Неперервність доведено.

4. $D_1 \cap D_4$ Пряма: $x = \frac{-9-\sqrt{31}}{2}, \frac{-1-\sqrt{31}}{2} \leq y < -1$

$$D_1 : F_{\xi}\left(\frac{-9-\sqrt{31}}{2}, y\right) = \frac{1}{S_G} \left[\frac{(14-2\sqrt{31})y - 2\sqrt{31} - 1}{4} + 4\pi + 8 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right]$$

$$\begin{aligned}
D_4: \quad & F_{\xi}\left(\frac{-9-\sqrt{31}}{2}, y\right) = \\
& = \frac{1}{S_G} \left[\frac{-2\left(\frac{-9-\sqrt{31}}{2}\right)^2 + 2(-9-\sqrt{31})y - 8(-9-\sqrt{31}) + 32y - 17 - \sqrt{31}}{4} + \right. \\
& \quad \left. + 8 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + 4\pi \right] = \\
& = \frac{1}{S_G} \left[\frac{(14-2\sqrt{31})y - 2\sqrt{31} - 1}{4} + 8 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + 4\pi \right]
\end{aligned}$$

Неперервність доведено.

5. $D_2 \cap D_5$ Пряма: $x = \frac{-9-\sqrt{31}}{2}$, $-1 \leq y < \frac{-3+\sqrt{31}}{2}$

$$\begin{aligned}
D_2: \quad & F_{\xi}\left(\frac{-9-\sqrt{31}}{2}, y\right) = \\
& = \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-\sqrt{16-(y+1)^2}}{4} \right) \right) + \right. \\
& \quad \left. + \frac{-2y(-2\sqrt{16-(y+1)^2} + \sqrt{31} + 1) + 4\sqrt{16-(y+1)^2} - 2\sqrt{-(y+1)^2(-16+(y+1)^2)} - 2\sqrt{31} - 17}{4} + \right. \\
& \quad \left. + 8\pi \right]
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
D_5: \quad & F_{\xi}\left(\frac{-9-\sqrt{31}}{2}, y\right) = \\
& = \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-\sqrt{16-(y+1)^2}}{4} \right) \right) + \right. \\
& \quad \left. + \frac{-2y(-2\sqrt{16-(y+1)^2} + \sqrt{31} + 1) + 4\sqrt{16-(y+1)^2} - 2\sqrt{-(y+1)^2(-16+(y+1)^2)} - 2\sqrt{31} - 17}{4} + \right. \\
& \quad \left. + 8\pi \right]
\end{aligned}$$

Неперервність доведено.

6. $D_7 \cap D_{11}$ Пряма: $x = \frac{-9+\sqrt{31}}{2}$, > 3

$$\begin{aligned}
D_7: \quad & F_{\xi}\left(\frac{-9+\sqrt{31}}{2}, y\right) = \\
& = \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right.
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& + \frac{-2 \left(\frac{-9+\sqrt{31}}{2} \right)^2 - 20 \left(\frac{-9+\sqrt{31}}{2} \right) + 2 \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{2} \right) \sqrt{-\frac{-9+\sqrt{31}}{2} \left(\frac{7+\sqrt{31}}{2} \right) - 49 - \sqrt{31}}}{4} + 8\pi] = \\
& = \frac{1}{S_G} \cdot S_G = 1 \\
D_{11} : \quad F_{\xi} \left(\frac{-9+\sqrt{31}}{2}, y \right) &= 1
\end{aligned}$$

Неперервність доведено.

7. $D_7 \cap D_9$ Пряма: $y = 3, \quad -4 \leq x < \frac{-9+\sqrt{31}}{2}$

$$\begin{aligned}
D_7 : \quad F_{\xi}(x, 3) &= \\
&= \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\
&+ \left. \frac{-2x^2 - 20x + 2(x+4)\sqrt{-x(x+8)} - 49 - \sqrt{31}}{4} + 8\pi \right] \\
D_9 : \quad F_{\xi}(x, 3) &= \\
&= \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\
&+ \left. \frac{-2x^2 - 20x + 32\sqrt{16-(4)^2} - 49 - \sqrt{31} + 2(x+4)\sqrt{-x(x+8)}}{4} + 8\pi \right] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{x+4}{4} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\
&+ \left. \frac{-2x^2 - 20x + 2(x+4)\sqrt{-x(x+8)} - 49 - \sqrt{31}}{4} + 8\pi \right]
\end{aligned}$$

Неперервність доведено.

8. $D_8 \cap D_{10}$ Пряма: $y = \frac{-1+\sqrt{31}}{2}, x > \frac{-9+\sqrt{31}}{2}$

$$\begin{aligned}
D_8 : \quad F_{\xi} \left(x, \frac{-1+\sqrt{31}}{2} \right) &= \\
&= \frac{1}{S_G} \left[4\pi + \frac{15-\sqrt{31}}{2} \right] \\
D_{10} : \quad F_{\xi} \left(x, \frac{-1+\sqrt{31}}{2} \right) &= \\
&= \frac{1}{S_G} \left[-\frac{\sqrt{31}}{2} - 8 \arcsin \left(\frac{\sqrt{31}}{16} \right) + 16 \arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) + \frac{1+\sqrt{31}}{2} \sqrt{15 - \frac{-1+\sqrt{31}}{2} \left(\frac{3+\sqrt{31}}{2} \right)} \right] =
\end{aligned}$$

$$= \frac{1}{S_G} \left[\frac{15 - \sqrt{31}}{2} + 4\pi \right]$$

Неперервність доведено.

$$9. \ D_{10} \cap D_{11} \text{ Пряма: } y = 3, \ x > \frac{-9 + \sqrt{31}}{2}$$

$$D_{10} : \ F_{\xi}(x, 3) =$$

$$= \frac{1}{S_G} \left[-\frac{\sqrt{31}}{2} - 8 \arcsin \left(\frac{\sqrt{31}}{16} \right) + 8\pi \right] = \frac{1}{S_G} \cdot S_G = 1$$

$$D_{11} : \ F_{\xi}(x, 3) = 1$$

Неперервність доведено.

**МАТЕМАТИЧНІ СПОДІВАННЯ КООРДИНАТ. КОРЕЛЯЦІЙНА
ТА НОРМОВАНА КОРЕЛЯЦІЙНА МАТРИЦІ**

а) Обчислимо математичні сподівання координат:

$$\begin{aligned}
 E\xi_1 &= \int_{-\infty}^{+\infty} x f_{\xi_1}(x) dx = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left(2 \int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} x \sqrt{16 - (x+4)^2} dx + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} x (\sqrt{16 - (x+4)^2} - x - 5) dx \right) = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left(2I_5 \Big|_{a=-8}^{b=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + I_6 \Big|_{a=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{b=\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} \right) = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left[-\frac{2}{3} \left(\frac{16 - \sqrt{31}}{2} \right)^{\frac{3}{2}} - 64 \left(\arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) - 32 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) - 32\pi - \right. \\
 &\quad \left. - \frac{1}{3} \left(\left(\frac{16 + \sqrt{31}}{2} \right)^{\frac{3}{2}} - \left(\frac{16 - \sqrt{31}}{2} \right)^{\frac{3}{2}} \right) - 32 \left(\arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} - \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) - \right. \\
 &\quad \left. - 16 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) - \sin \left(2 \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) - \frac{\sqrt{31}}{3} \right] = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left[-\frac{1}{3} \left(\left(\frac{16 + \sqrt{31}}{2} \right)^{\frac{3}{2}} + \left(\frac{16 - \sqrt{31}}{2} \right)^{\frac{3}{2}} \right) - 32 \left(\arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} + \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) - \right. \\
 &\quad \left. - 16 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) + \sin \left(2 \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) - \frac{\sqrt{31}}{3} - 32\pi \right] = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left[-32 \left(\arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} + \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) - \right. \\
 &\quad \left. - 16 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) + \sin \left(2 \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) - 19\sqrt{31} - 32\pi \right] = \\
 &= \frac{1}{S_G} \left[-32 \left(\arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} + \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) - \right. \\
 &\quad \left. - 16 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) + \sin \left(2 \arcsin \frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) - 2\sqrt{31} - 32\pi - \frac{7\sqrt{31}}{6} \right] =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{1}{S_G} \cdot (-4S_G) - \frac{7\sqrt{31}}{6S_G} = -4 - \frac{7\sqrt{31}}{6S_G} = \\
&= -4 - \frac{7\sqrt{31}}{48 \left(\arccos \left(-\frac{15}{16} \right) \right) - 3\sqrt{31}} \approx -4.33 \\
&E\xi_2 \int_{-\infty}^{+\infty} y f_{\xi_2}(y) dy = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(\int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} y(y + \sqrt{16 - (y+1)^2}) dy + 2 \int_{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^3 y \sqrt{16 - (y+1)^2} dy \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(I_8 \Big|_{a=\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} + 2I_7 \Big|_{a=\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^{b=3} \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[\frac{17\sqrt{31} + 47}{6} - \right. \\
&-8 \left(\arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} - \arcsin \frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) - 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) - \sin \left(2 \arcsin \frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \\
&+ \frac{17\sqrt{31} - 47}{6} - 16 \left(\frac{\pi}{2} - \arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) + 8 \sin \left(2 \arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) \Big] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[\frac{17\sqrt{31}}{3} - 8\pi + 8 \left(\arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} - \arcsin \frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) + \right. \\
&+ 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) - \sin \left(2 \arcsin \frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \Big] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} - \arcsin \frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) - \sin \left(2 \arcsin \frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right] - \\
&= \frac{\sqrt{31}}{2} - 8\pi + \frac{37\sqrt{31}}{6} \Big] = -1 + \frac{37\sqrt{31}}{6S_G} = \\
&= -1 + \frac{37\sqrt{31}}{48 \left(\arccos \left(-\frac{15}{16} \right) \right) - 3\sqrt{31}} \approx 0.76
\end{aligned}$$

Отже центр розсіювання вектора $\vec{\xi}$:

$$(E\xi_1, E\xi_2) = \left(-4 - \frac{7\sqrt{31}}{6S_G}; -1 + \frac{37\sqrt{31}}{6S_G} \right) \approx (-4.33; 0.76)$$

б) Побудуємо кореляційну та нормовану кореляційну матриці: $\mathbb{K} = \begin{pmatrix} D\xi_1 & K(\xi_1, \xi_2) \\ K(\xi_1, \xi_2) & D\xi_2 \end{pmatrix}$

$$\begin{aligned}
E\xi_1^2 &= \int_{-\infty}^{+\infty} x^2 f_{\xi_1}(x) dx = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(2 \int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} x^2 \sqrt{16 - (x+4)^2} dx + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} x^2 (\sqrt{16 - (x+4)^2} - x - 5) dx \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(2I_9 \Big|_{a=-8}^{b=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + I_{10} \Big|_{a=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{b=\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[320 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) + \frac{\pi}{2} \right) + 128 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) \right] + \\
&\quad + \frac{16}{3} \left(\left(16 - \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{2} \right)^2 \right)^{\frac{3}{2}} \right) - 16 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + \\
&\quad + 160 \left(\arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) - \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \\
&\quad + 64 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + \\
&\quad + \frac{8}{3} \left(\left(16 - \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{2} \right)^2 \right)^{\frac{3}{2}} - \left(16 - \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{2} \right)^2 \right)^{\frac{3}{2}} \right) - \\
&\quad - 8 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) - \sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) - \\
&\quad - \frac{1}{4} \left(\left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right)^2 - \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right)^2 \right) - \frac{5}{3} \left(\left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right)^3 - \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right)^3 \right) \Big] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[160 \left(\arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\
&\quad \left. + 64 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) \right] -
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& -8 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + \\
& \quad + \frac{8}{3} \left(\left(16 - \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{2} \right)^2 \right)^{\frac{3}{2}} + \left(16 - \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{2} \right)^2 \right)^{\frac{3}{2}} \right) - \\
& - \frac{1}{4} \left(\left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right)^2 - \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right)^2 \right) - \frac{5}{3} \left(\left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right)^3 - \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right)^3 \right) + 160\pi] = \\
& = \frac{1}{S_G} \left[160 \left(\arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\
& + 64 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) - \\
& - 8 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + \\
& \quad \left. + \frac{188}{3} - \frac{79\sqrt{31}}{384} + 160\pi \right] = \\
& = \frac{1}{S_G} \left[20S_G - 16 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) \right. \\
& - 8 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) - \\
& \quad \left. - \frac{459\sqrt{31}}{384} + \frac{188}{3} \right] = \\
& = 20 - \frac{1}{S_G} \left[16 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) \right. \\
& + 8 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + \\
& \quad \left. + \frac{459\sqrt{31}}{384} - \frac{188}{3} \right] =
\end{aligned}$$

$$= 20 - \frac{1}{S_G} \cdot \frac{1179\sqrt{31} - 24064}{384} \approx 22.34$$

Тоді можемо обчислити дисперсію першої координати:

$$\begin{aligned} D\xi_1 &= E\xi_1^2 - (E\xi_1)^2 = 20 - \frac{1}{S_G} \cdot \frac{1179\sqrt{31} - 24064}{384} - 16 - \frac{56\sqrt{31}}{6S_G} - \frac{1519}{36S_G^2} \\ &= 4 - \frac{4763\sqrt{31}}{384S_G} + \frac{72192S_G - 48608}{1152S_G^2} \approx 22.34 - (-4.33)^2 = 3.5911 \end{aligned}$$

Дисперсія додатня, як і очікувалось.

$$\begin{aligned} E\xi_2^2 &= \int_{-\infty}^{+\infty} y^2 f_{\xi_2}(y) dy = \\ &= \frac{1}{S_G} \left(\int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} y^2 (y + \sqrt{16 - (y+1)^2}) dy + 2 \int_{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^3 y^2 \sqrt{16 - (y+1)^2} dy \right) = \\ &= \frac{1}{S_G} \left(I_{12} \Big|_{\frac{a=-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{b=-1+\sqrt{31}}{2}} + 2I_{11} \Big|_{\frac{a=-1+\sqrt{31}}{2}}^{b=3} \right) = \\ &= \frac{1}{S_G} \left[40 \left(\arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) - \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\ &\quad + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + \\ &\quad + \frac{4}{3} \left(\left(16 - \left(\frac{1+\sqrt{31}}{2} \right)^2 \right)^{\frac{3}{2}} - \left(16 - \left(\frac{1-\sqrt{31}}{2} \right)^2 \right)^{\frac{3}{2}} \right) - \\ &\quad - 8 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) - \sin \left(4 \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + \\ &\quad + \frac{1}{4} \left(\left(\frac{-1+\sqrt{31}}{2} \right)^4 - \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{2} \right)^4 \right) + \\ &\quad + 80 \left(\frac{\pi}{2} - \arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) - 8 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) - \\ &\quad - \frac{8}{3} \left(\left(16 - \left(\frac{1+\sqrt{31}}{2} \right)^2 \right)^{\frac{3}{2}} \right) + 16 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) \Big] = \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{1}{S_G} [40 \left(\arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \\
&+ 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) - \\
&- 8 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + \\
&\quad + 4\sqrt{31} + \frac{94}{3} + 40\pi] = \\
&= \frac{1}{S_G} [5S_G - 16 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) - \\
&- 8 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + \\
&\quad + \frac{3\sqrt{31}}{2} + \frac{94}{3}] = \\
&= 5 - \frac{1}{S_G} [16 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + \\
&+ 8 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 - \sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(4 \arcsin \left(\frac{-1 + \sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) - \\
&\quad - \frac{3\sqrt{31}}{2} - \frac{94}{3}] = 5 - \frac{1}{S_G} \cdot \frac{9\sqrt{31} - 752}{24} \approx 6.5
\end{aligned}$$

Тепер можемо обчислити дисперсію:

$$\begin{aligned}
D\xi_2 &= E\xi_2^2 - (E\xi_2)^2 = 5 - \frac{1}{S_G} \cdot \frac{9\sqrt{31} - 752}{24} - 1 + \frac{74\sqrt{31}}{6S_G} - \frac{35836}{36S_G^2} = \\
&= 4 + \frac{287\sqrt{31}}{24S_G} + \frac{2256S_G - 71672}{72S_G^2} \approx 6.5 - (0.76)^2 = 5.9224
\end{aligned}$$

Дисперсія додатня, як і очікувалось.

$$E\xi_1\xi_2 = \int_{-\infty}^{+\infty} \int_{-\infty}^{+\infty} xy f_{\xi}(x, y) dx dy =$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{1}{S_G} \left(\int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} x dx \int_{-\sqrt{16-(x+4)^2-1}}^{\sqrt{16-(x+4)^2-1}} y dy + \int_{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} x dx \int_{x+4}^{\sqrt{16-(x+4)^2-1}} y dy \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(\int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} x \sqrt{16-(x+4)^2} dx + \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} x (\sqrt{16-(x+4)^2} - x - 5) dx \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(I_5 \Big|_{a=-8}^{b=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + I_6 \Big|_{a=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{b=\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} \right) = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[-\frac{1}{3} \left(\frac{16-\sqrt{31}}{2} \right)^{\frac{3}{2}} - 32 \left(\arcsin \frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) - 16 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) - 16\pi - \right. \\
&\quad \left. - \frac{1}{3} \left(\left(\frac{16+\sqrt{31}}{2} \right)^{\frac{3}{2}} - \left(\frac{16-\sqrt{31}}{2} \right)^{\frac{3}{2}} \right) - 32 \left(\arcsin \frac{-1+\sqrt{31}}{8} - \arcsin \frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) - \right. \\
&\quad \left. - 16 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) \frac{1}{S_G} - \sin \left(2 \arcsin \frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right] - \frac{\sqrt{31}}{3} = \\
&= \frac{1}{S_G} \left[-32 \left(\arcsin \frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) - 16 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) - \frac{47+21\sqrt{31}}{12} - 16\pi \right] = \\
&= \frac{1}{S_G} \left(-32 \left(\arcsin \frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) - \frac{227+21\sqrt{31}}{12} - 16\pi \right) \approx -5.04
\end{aligned}$$

Тепер обчислюємо кореляційний момент:

$$K(\xi_1, \xi_2) = E\xi_1\xi_2 - E\xi_1 \cdot E\xi_2 \approx -5.04 - (-4.33) \cdot 0.76 = -1.7492$$

Можемо записати кореляційну матрицю:

$$\mathbb{K} = \begin{pmatrix} 3.5911 & -1.7492 \\ -1.7492 & 5.9224 \end{pmatrix}$$

Перевіримо додатну визначеність:

$$\det \mathbb{K} = \begin{vmatrix} 3.5911 & -1.7492 \\ -1.7492 & 5.9224 \end{vmatrix} = 3.5911 \cdot 5.9224 - (1.7492)^2 \approx 18.2 > 0$$

Нормована кореляційна матриця має вигляд:

$$R = \begin{pmatrix} 1 & r(\xi_1, \xi_2) \\ r(\xi_1, \xi_2) & 1 \end{pmatrix}$$

Коефіцієнт кореляції обчислюється за формулою:

$$r(\xi_1, \xi_2) = \frac{K(\xi_1, \xi_2)}{\sqrt{D\xi_1 \cdot D\xi_2}}$$

$$\sqrt{D\xi_1 \cdot D\xi_2} \approx \sqrt{3.5911 \cdot 5.9224} \approx 4.612$$

$$r(\xi_1, \xi_2) \approx \frac{-1.7492}{4.612} \approx -0.38$$

Отже, **нормована кореляційна матриця має вигляд:**

$$R = \begin{pmatrix} 1 & -0.38 \\ -0.38 & 1 \end{pmatrix}$$

УМОВНІ ЩІЛЬНОСТІ РОЗПОДІЛУ ДЛЯ КОЖНОЇ КООРДИНАТИ

$$f_{\xi_1}(x/y) = \frac{f_{\xi}(x, y)}{f_{\xi_2}(y)} = \begin{cases} 0, & y \leq \frac{-1-\sqrt{31}}{2} \\ \frac{\frac{1}{s_G}}{\frac{1}{s_G}(y+\sqrt{16-(y+1)^2})} = \\ = \frac{1}{y+\sqrt{16-(y+1)^2}}, & y \in \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{2}; \frac{-1+\sqrt{31}}{2}\right), x \in \left(-\sqrt{16-(y+1)^2}-4; y-4\right) \\ 0, & y \in \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{2}; \frac{-1+\sqrt{31}}{2}\right), x \notin \left(-\sqrt{16-(y+1)^2}-4; y-4\right) \\ \frac{\frac{1}{s_G}}{\frac{2}{s_G}(\sqrt{16-(y+1)^2})} = \\ = \frac{1}{2\sqrt{16-(y+1)^2}}, & y \in \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{2}; 3\right), x \in \left(-\sqrt{16-(y+1)^2}-4; \sqrt{16-(y+1)^2}-4\right) \\ 0, & y \in \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{2}; 3\right), x \notin \left(-\sqrt{16-(y+1)^2}-4; \sqrt{16-(y+1)^2}-4\right) \\ 0, & y > 3 \end{cases}$$

Остаточно маємо:

$$f_{\xi_1}(x/y) = \begin{cases} \frac{1}{y+\sqrt{16-(y+1)^2}}, & y \in \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{2}; \frac{-1+\sqrt{31}}{2}\right), x \in \left(-\sqrt{16-(y+1)^2}-4; y-4\right) \\ \frac{1}{2\sqrt{16-(y+1)^2}}, & y \in \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{2}; 3\right), x \in \left(-\sqrt{16-(y+1)^2}-4; \sqrt{16-(y+1)^2}-4\right) \\ 0, & y \leq \frac{-1-\sqrt{31}}{2} \\ 0, & y \in \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{2}; \frac{-1+\sqrt{31}}{2}\right), x \notin \left(-\sqrt{16-(y+1)^2}-4; y-4\right) \\ 0, & y \in \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{2}; 3\right), x \notin \left(-\sqrt{16-(y+1)^2}-4; \sqrt{16-(y+1)^2}-4\right) \\ 0, & y > 3 \end{cases}$$

$$f_{\xi_2}(y/x) = \frac{f_{\xi}(x, y)}{f_{\xi_1}(x)} = \begin{cases} 0, & y \leq \frac{-1-\sqrt{31}}{2} \\ \frac{\frac{1}{s_G}}{\frac{2}{s_G}\sqrt{16-(x+4)^2}} = \\ = \frac{1}{2\sqrt{16-(x+4)^2}}, & x \in (-8; \frac{-9-\sqrt{31}}{2}), y \in (-\sqrt{16-(x+4)^2}-1; \sqrt{16-(x+4)^2}-1) \\ 0, & x \in (-8; \frac{-9-\sqrt{31}}{2}), y \notin (-\sqrt{16-(x+4)^2}-1; \sqrt{16-(x+4)^2}-1) \\ \frac{\frac{1}{s_G}}{\frac{1}{s_G}(\sqrt{16-(x+4)^2-x-5})} = \\ = \frac{1}{\sqrt{16-(x+4)^2-x-5}}, & x \in (\frac{-9-\sqrt{31}}{2}; \frac{-9+\sqrt{31}}{2}), y \in (x+4; \sqrt{16-(x+4)^2}-1) \\ 0, & x \in (\frac{-9-\sqrt{31}}{2}; \frac{-9+\sqrt{31}}{2}), y \notin (x+4; \sqrt{16-(x+4)^2}-1) \\ 0, & x > \frac{-9+\sqrt{31}}{2} \end{cases}$$

Остаточно маємо:

$$f_{\xi_2}(y/x) = \begin{cases} \frac{1}{2\sqrt{16-(x+4)^2}}, & x \in (-8; \frac{-9-\sqrt{31}}{2}), y \in (-\sqrt{16-(x+4)^2}-1; \sqrt{16-(x+4)^2}-1) \\ \frac{1}{\sqrt{16-(x+4)^2-x-5}}, & x \in (\frac{-9-\sqrt{31}}{2}; \frac{-9+\sqrt{31}}{2}), y \in (x+4; \sqrt{16-(x+4)^2}-1) \\ 0, & x \leq -8 \\ 0, & x \in (-8; \frac{-9-\sqrt{31}}{2}), y \notin (-\sqrt{16-(x+4)^2}-1; \sqrt{16-(x+4)^2}-1) \\ 0, & x \in (\frac{-9-\sqrt{31}}{2}; \frac{-9+\sqrt{31}}{2}), y \notin (x+4; \sqrt{16-(x+4)^2}-1) \\ 0, & x > \frac{-9+\sqrt{31}}{2} \end{cases}$$

Перевіримо умову нормування для знайдених умовних щільностей:

$$\begin{aligned} \int_{-\infty}^{+\infty} f_{\xi_1}(x/y) dx &= \int_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^{y-4} \frac{dx}{y + \sqrt{16-(y+1)^2}} = \frac{y-4 + \sqrt{16-(y+1)^2} + 4}{y + \sqrt{16-(y+1)^2}} \\ &= \frac{y + \sqrt{16-(y+1)^2}}{y + \sqrt{16-(y+1)^2}} = 1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
\int_{-\infty}^{+\infty} f_{\xi_1}(x/y)dx &= \int_{-\sqrt{16-(y+1)^2-4}}^{\sqrt{16-(y+1)^2-4}} \frac{dx}{2\sqrt{16-(y+1)^2}} = \frac{2\sqrt{16-(y+1)^2}}{2\sqrt{16-(y+1)^2}} = 1 \\
\int_{-\infty}^{+\infty} f_{\xi_2}(y/x)dy &= \int_{-\sqrt{16-(x+4)^2-1}}^{\sqrt{16-(x+4)^2-1}} \frac{dy}{2\sqrt{16-(x+4)^2}} = \frac{2\sqrt{16-(x+4)^2}}{2\sqrt{16-(x+4)^2}} = 1 \\
\int_{-\infty}^{+\infty} f_{\xi_2}(y/x)dy &= \int_{x+4}^{\sqrt{16-(x+4)^2-1}} \frac{dy}{\sqrt{16-(x+4)^2-x-5}} = \frac{\sqrt{16-(x+4)^2-x-5}}{\sqrt{16-(x+4)^2-x-5}} = 1
\end{aligned}$$

**УМОВНІ МАТЕМАТИЧНІ СПОДІВАННЯ ДЛЯ КОЖНОЇ КООРДИНАТИ
З ПЕРЕВІРКОЮ**

$$\begin{aligned}
E(\xi_2/\xi_1 = x) &= \int_{-\infty}^{+\infty} y f_{\xi_2}(y/x)dy = \psi(x) \\
E(\xi_2/\xi_1 = x) &= \begin{cases} \int_{-\infty}^{+\infty} 0 dy = 0, & (x \leq -8) \vee (x > \frac{-9+\sqrt{31}}{2}) \\ \\ \int_{-\sqrt{16-(x+4)^2-1}}^{\sqrt{16-(x+4)^2-1}} \frac{y}{2\sqrt{16-(x+4)^2}} dy = \\ = \frac{1}{4\sqrt{16-(x+4)^2}} y^2 \Big|_{-\sqrt{16-(x+4)^2-1}}^{\sqrt{16-(x+4)^2-1}} = \\ = \frac{16-(x+4)^2-2\sqrt{16-(x+4)^2-1}-16+(x+4)^2-2\sqrt{16-(x+4)^2-1}}{4\sqrt{16-(x+4)^2}} = -1, & x \in (-8; \frac{-9-\sqrt{31}}{2}) \\ \\ \int_{x+4}^{\sqrt{16-(x+4)^2-1}} \frac{y}{\sqrt{16-(x+4)^2-x-5}} dy = \\ = \frac{y^2}{2(\sqrt{16-(x+4)^2-x-5})} \Big|_{x+4}^{\sqrt{16-(x+4)^2-1}} = \\ = \frac{17-2(x+4)^2-2\sqrt{16-(x+4)^2}}{2(\sqrt{16-(x+4)^2-x-5})}, & x \in (\frac{-9-\sqrt{31}}{2}; \frac{-9+\sqrt{31}}{2}) \end{cases} \\
E(\xi_1/\xi_2 = y) &= \int_{-\infty}^{+\infty} x f_{\xi_1}(x/y)dx = \varphi(y)
\end{aligned}$$

$$E(\xi_1/\xi_2 = y) = \begin{cases} \int_{-\infty}^{+\infty} 0 \, dx = 0 & (y \leq \frac{-1-\sqrt{31}}{2}) \vee (y > 3) \\ \int_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^{y-4} \frac{x}{y+\sqrt{16-(y+1)^2}} \, dx = \\ = \frac{x^2}{2(y+\sqrt{16-(y+1)^2})} \Big|_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^{y-4} = \\ = \frac{y^2-8y-16+(y+1)^2-8\sqrt{(16-(y+1)^2)}}{2(y+\sqrt{16-(y+1)^2})}, & y \in (\frac{-1-\sqrt{31}}{2}; \frac{-1+\sqrt{31}}{2}) \\ \int_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^{\sqrt{16-(y+1)^2}-4} \frac{x}{2\sqrt{16-(y+1)^2}} \, dx = \frac{x^2}{4\sqrt{16-(y+1)^2}} \Big|_{-\sqrt{16-(y+1)^2}-4}^{\sqrt{16-(y+1)^2}-4} = \\ = \frac{-16\sqrt{16-(y+1)^2}}{8\sqrt{16-(y+1)^2}} = -4, & y \in (\frac{-1+\sqrt{31}}{2}; 3) \end{cases}$$

$E(\xi_1/\xi_2 = y)$ та $E(\xi_2/\xi_1 = x)$ зображені блакитними лініями на рисунках 32 та 33 відповідно.

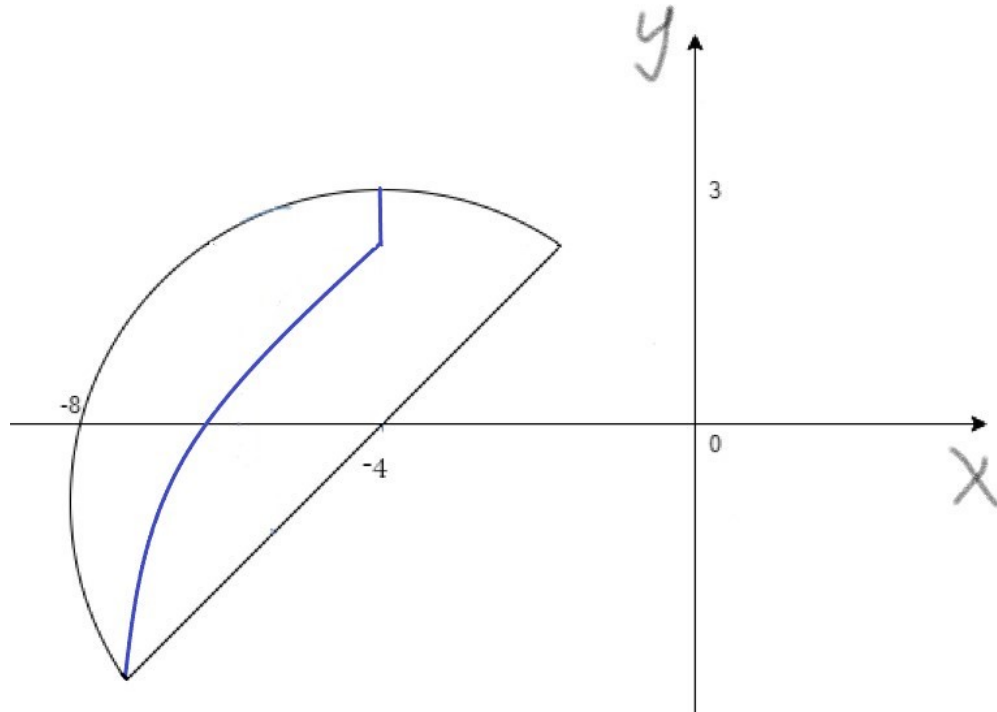

Рисунок 32

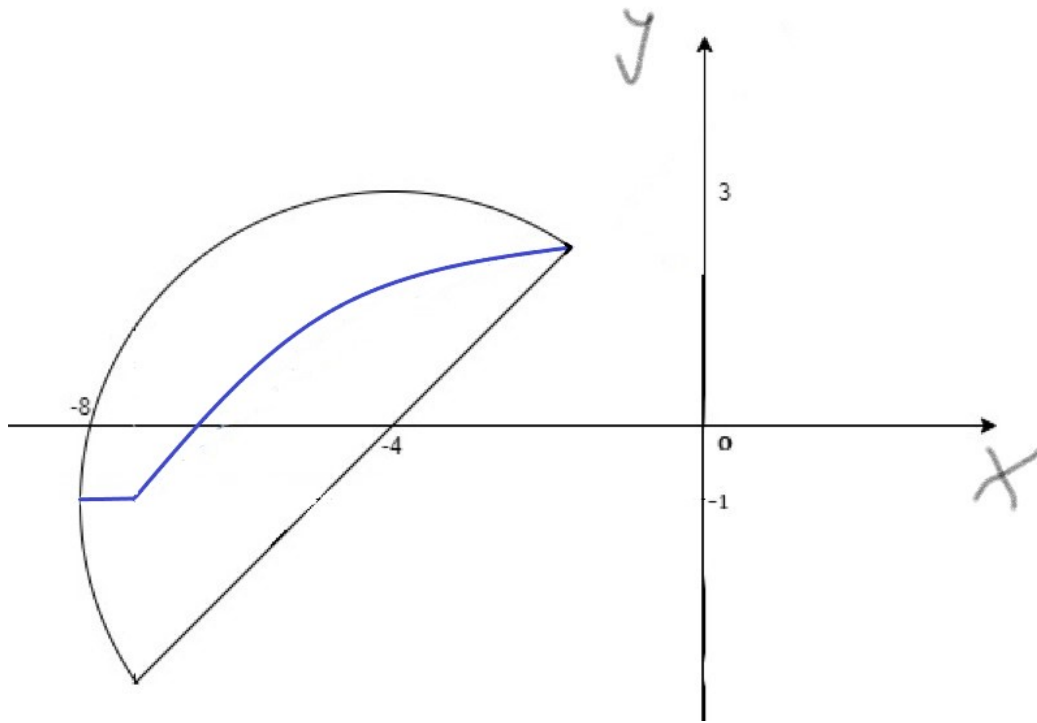

Рисунок 33

Розглянемо випадкові величини $E(\xi_1/\xi_2) = \varphi(\xi_2)$ та $E(\xi_2/\xi_1) = \psi(\xi_1)$. Отримаємо:

$$E(\xi_1/\xi_2) = \begin{cases} 0, & (\xi_2 \leq \frac{-1-\sqrt{31}}{2}) \vee (\xi_2 > 3) \\ \frac{\xi_2^2 - 8\xi_2 - 16 + (\xi_2 + 1)^2 - 8\sqrt{(16 - (\xi_2 + 1)^2)}}{2(\xi_2 + \sqrt{16 - (\xi_2 + 1)^2})}, & \xi_2 \in (\frac{-1-\sqrt{31}}{2}; \frac{-1+\sqrt{31}}{2}) \\ -4, & \xi_2 \in (\frac{-1+\sqrt{31}}{2}; 3) \end{cases}$$

$$E(\xi_2/\xi_1) = \begin{cases} 0, & (\xi_1 \leq -8) \vee (\xi_1 > \frac{-9+\sqrt{31}}{2}) \\ -1, & \xi_1 \in (-8; \frac{-9+\sqrt{31}}{2}) \\ \frac{17 - 2(\xi_1 + 4)^2 - 2\sqrt{16 - (\xi_1 + 4)^2}}{2(\sqrt{16 - (\xi_1 + 4)^2} - \xi_1 - 5)}, & \xi_1 \in (-9 - \sqrt{31}; \frac{-9+\sqrt{31}}{2}) \end{cases}$$

Виконаємо перевірку формул повного математичного сподівання:

$$E(E(\xi_1/\xi_2)) = \int_{-\infty}^{+\infty} E(\xi_1/\xi_2 = y) f_{\xi_2}(y) dy = \frac{1}{2S_G} \int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} (y^2 - 8y - 16 + (y+1)^2 - 8\sqrt{(16 - (y+1)^2)}) dy -$$

$$\begin{aligned}
& -\frac{8}{S_G} \int_{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^3 \sqrt{16-(y+1)^2} dy = \\
& = \frac{1}{2S_G} \left(\int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} y^2 d(y) - 8 \int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} (y+1) d(y+1) + \int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} (y+2)^2 d(y+1) - \right. \\
& \quad \left. - 8 \int_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} \sqrt{16-(y+1)^2} dy \right) - \frac{8}{S_G} I_2 \Big|_{a=\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^{b=3} = \\
& = \frac{1}{2S_G} \left(\frac{(y)^3}{3} \Big|_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} - \frac{8(y+2)^2}{2} \Big|_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} + \frac{(y+1)^3}{3} \Big|_{\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} \right) - \frac{4}{S_G} \left(I_2 \Big|_{a=\frac{-1-\sqrt{31}}{2}}^{b=\frac{-1+\sqrt{31}}{2}} + 2I_2 \Big|_{a=\frac{-1+\sqrt{31}}{2}}^{b=3} \right) = \\
& = \frac{1}{2S_G} \cdot \left(-\frac{19\sqrt{31}}{3} \right) - \\
& \quad - \frac{4}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) - \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right] + \\
& \quad + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + \\
& \quad + 16 \left(\frac{\pi}{2} - \arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) - 8 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) \Big] = \\
& = \frac{1}{2S_G} \cdot \left(-\frac{19\sqrt{31}}{3} \right) - \\
& \quad - \frac{4}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right] + \\
& \quad + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) + 8\pi] = -4 - \frac{7\sqrt{31}}{6S_G} = E\xi_1 \\
& E(E(\xi_2/\xi_1)) = \int_{-\infty}^{+\infty} E(\xi_2/\xi_1 = x) f_{\xi_1}(x) dx = \\
& = -\frac{2}{S_G} \int_{-8}^{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} \sqrt{16-(x+4)^2} dx + \frac{1}{2S_G} \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} (17-2(x+4)^2-2\sqrt{16-(x+4)^2}) dx = \\
& = -\frac{2}{S_G} I_1 \Big|_{a=-8}^{b=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} +
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& + \frac{1}{2S_G} \left(\int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} 17 dx - 2 \int_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} (x+4)^2 d(x+4) - 2I_1 \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} \right) = \\
& \frac{1}{S_G} \left(2I_1 \Big|_{a=-8}^{b=\frac{-9-\sqrt{31}}{2}} + I_1 \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} \right) + \frac{1}{2S_G} \left(17(x) \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} - \frac{2}{3}(x+4)^3 \Big|_{\frac{-9-\sqrt{31}}{2}}^{\frac{-9+\sqrt{31}}{2}} \right) = \\
& \frac{1}{S_G} \left[16 \left(\arcsin \frac{-1-\sqrt{31}}{8} + \frac{\pi}{2} \right) + 8 \left(\sin \left(2 \arcsin \frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\
& \quad \left. + 8 \left(\arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) - \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\
& \quad \left. + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) \right] + \frac{34\sqrt{31}}{6S_G} = \\
& = \frac{1}{S_G} \left[8 \left(\arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) + \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \right. \\
& \quad \left. + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1+\sqrt{31}}{8} \right) \right) + \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{-1-\sqrt{31}}{8} \right) \right) \right) \right] + \\
& + 8\pi] + \frac{34\sqrt{31}}{6S_G} = -1 + \frac{37\sqrt{31}}{6S_G} = E\xi_2
\end{aligned}$$

ДОДАТОК

1. $I_1 =$

$$\begin{aligned}
 &= \int_a^b \sqrt{16 - (x+4)^2} dx = \left[\begin{array}{l} x+4 = 4 \sin p \\ dx = 4 \cos p dp \\ \text{Межі інтегрування:} \\ p = \arcsin\left(\frac{x+4}{4}\right) \end{array} \right] = \int_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} \sqrt{16 - 16 \sin^2 p} \cdot 4 \cos p dp = \\
 &= 16 \int_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} \cos^2 p dp = 8 \int_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} (1 + \cos(2p)) dp = \\
 &= 8(p) \Big|_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} + 4 \int_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} \cos(2p) d(2p) = \\
 &= 8 \left(\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right) - \arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right) \right) + 4(\sin(2p)) \Big|_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} = \\
 &= 8 \left(\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right) - \arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right) \right) + 4 \left(\sin\left(2 \arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)\right) - \sin\left(2 \arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)\right) \right)
 \end{aligned}$$

2. $I_2 =$

$$\begin{aligned}
 &= \int_a^b \sqrt{16 - (y+1)^2} dy = \left[\begin{array}{l} y+1 = 4 \sin p \\ dy = 4 \cos p dp \\ \text{Межі інтегрування:} \\ p = \arcsin\left(\frac{y+1}{4}\right) \\ \text{Інтеграл береться аналогічно розглянутому } I_1 \end{array} \right] = \\
 &= 8 \left(\arcsin\left(\frac{b+1}{4}\right) - \arcsin\left(\frac{a+1}{4}\right) \right) + 4 \left(\sin\left(2 \arcsin\left(\frac{b+1}{4}\right)\right) - \sin\left(2 \arcsin\left(\frac{a+1}{4}\right)\right) \right)
 \end{aligned}$$

3. $I_3 =$

$$\begin{aligned}
 &= \int_a^b (\sqrt{16 - (x+4)^2} - x - 5) dx = \int_a^b \sqrt{16 - (x+4)^2} dx - \int_a^b x dx - \int_a^b 5 dx = \\
 &= I_1 - \left(\frac{x^2}{2} \right) \Big|_a^b - 5(x) \Big|_a^b = \\
 &= 8 \left(\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right) - \arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right) \right) + 4 \left(\sin\left(2 \arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)\right) - \sin\left(2 \arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)\right) \right) - \\
 &\quad - \frac{1}{2}(b^2 - a^2) - 5(b - a)
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
4. \ I_4 &= \\
&= \int_a^b (y + \sqrt{16 - (y+1)^2}) dy = \int_a^b y dy + I_2 = \\
&= \left(\frac{y^2}{2} \right) \Big|_a^b + 8 \left(\arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) + \\
&+ 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) \right) = \\
&= \frac{1}{2} (b^2 - a^2) + 8 \left(\arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) + \\
&+ 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) \right)
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
5. \ I_5 &= \\
&= \int_a^b x \sqrt{16 - (x+4)^2} dx = \left[\begin{aligned} &x \sqrt{16 - (x+4)^2} = \\ &= x \sqrt{16 - (x+4)^2} + 4 \sqrt{16 - (x+4)^2} - \\ &- 4 \sqrt{16 - (x+4)^2} = \\ &= (x+4) \sqrt{16 - (x+4)^2} - 4 \sqrt{16 - (x+4)^2} \end{aligned} \right] = \\
&= \int_a^b (x+4) \sqrt{16 - (x+4)^2} dx - 4 \int_a^b \sqrt{16 - (x+4)^2} dx = \\
&= -\frac{1}{2} \int_a^b \sqrt{16 - (x+4)^2} d(16 - (x+4)^2) - 4I_1 = -\frac{1}{3} (16 - (x+4)^2)^{\frac{3}{2}} \Big|_a^b - \\
&- 32 \left(\arcsin \left(\frac{b+4}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{a+4}{4} \right) \right) - 16 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{b+4}{4} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{a+4}{4} \right) \right) \right) = \\
&= -\frac{1}{3} \left((16 - (b+4)^2)^{\frac{3}{2}} - (16 - (a+4)^2)^{\frac{3}{2}} \right) - \\
&- 32 \left(\arcsin \left(\frac{b+4}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{a+4}{4} \right) \right) - 16 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{b+4}{4} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{a+4}{4} \right) \right) \right)
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
6. \ I_6 &= \\
&= \int_a^b x(\sqrt{16 - (x+4)^2} - x - 5) dx = \int_a^b x \sqrt{16 - (x+4)^2} dx - \int_a^b x^2 dx - \int_a^b 5x dx =
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= I_5 - \left(\frac{x^3}{3} \right) \Big|_a^b - \frac{5}{2} (x^2) \Big|_a^b = -\frac{1}{3} \left((16 - (b+4)^2)^{\frac{3}{2}} - (16 - (a+4)^2)^{\frac{3}{2}} \right) - \\
&- 32 \left(\arcsin \left(\frac{b+4}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{a+4}{4} \right) \right) - 16 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{b+4}{4} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{a+4}{4} \right) \right) \right) - \\
&- \frac{1}{3} (b^3 - a^3) - \frac{5}{2} (b^2 - a^2)
\end{aligned}$$

7. $I_7 =$

$$\begin{aligned}
&= \int_a^b y \sqrt{16 - (y+1)^2} dy = \left[\begin{aligned} &y \sqrt{16 - (y+1)^2} = \\ &= y \sqrt{16 - (y+1)^2} + \sqrt{16 - (y+1)^2} - \\ &- \sqrt{16 - (y+1)^2} = \\ &= (y+1) y \sqrt{16 - (y+1)^2} - \sqrt{16 - (y+1)^2} \\ &\text{Далі діємо аналогічно випадку } I_5 \end{aligned} \right] = \\
&= -\frac{1}{3} (16 - (y+1)^2)^{\frac{3}{2}} \Big|_a^b - I_2 = -\frac{1}{3} \left((16 - (b+1)^2)^{\frac{3}{2}} - (16 - (a+1)^2)^{\frac{3}{2}} \right) - \\
&- 8 \left(\arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) - 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) \right)
\end{aligned}$$

8. $I_8 =$

$$\begin{aligned}
&= \int_a^b y(y + \sqrt{16 - (y+1)^2}) dy = \int_a^b y^2 dy + \int_a^b y \sqrt{16 - (y+1)^2} dy = \\
&= \left(\frac{y^3}{3} \right) \Big|_a^b + I_7 = \frac{1}{3} (b^3 - a^3) - \frac{1}{3} \left((16 - (b+1)^2)^{\frac{3}{2}} - (16 - (a+1)^2)^{\frac{3}{2}} \right) - \\
&- 8 \left(\arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) - 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) \right)
\end{aligned}$$

9. $I_9 =$

$$\begin{aligned}
&= \int_a^b x^2 \sqrt{16 - (x+4)^2} dx = \left[\begin{aligned} &x+4 = t \\ &dx = dt \\ &\text{Межі інтегрування:} \\ &t = x+4 \end{aligned} \right] = \int_{a+4}^{b+4} (t-4)^2 \sqrt{16 - t^2} dt = \\
&= \int_{a+4}^{b+4} t^2 \sqrt{16 - t^2} dt - 8 \int_{a+4}^{b+4} t \sqrt{16 - t^2} dt + 16 \int_{a+4}^{b+4} \sqrt{16 - t^2} dt =
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= \left[\begin{array}{l} t = 4 \sin p \\ dt = 4 \cos p \\ \text{Межі інтегрування: } p = \arcsin\left(\frac{t}{4}\right) \\ \text{Цю заміну робимо в першому інтегралі} \end{array} \right] = 64 \int_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} \sin^2 p \sqrt{16 - 16 \sin^2 p} \cos p \, dp + \\
&\quad + 4 \int_{a+4}^{b+4} \sqrt{16 - t^2} \, d(16 - t^2) + 16I_1 = \\
&= \frac{8}{3} (16 - t^2)^{\frac{3}{2}} \Big|_{a+4}^{b+4} + 156 \int_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} \sin^2 p \cos^2 p \, dp + 16I_1 = 16I_1 + \\
&+ \frac{8}{3} \left((16 - (b+4)^2)^{\frac{3}{2}} - (16 - (a+4)^2)^{\frac{3}{2}} \right) + 256 \int_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} (\cos^2 p - \cos^4 p) \, dp = \\
&= \left[\begin{array}{l} \cos^2 p - \cos^4 p = \\ = \frac{1+\cos(2p)}{2} - \frac{(1+\cos(2p))^2}{4} = \\ = \frac{2+2\cos(2p)-1-2\cos(2p)-\cos^2(2p)}{4} = \\ = \frac{1-\cos^2(2p)}{4} = \frac{1-\cos(4p)}{8} \end{array} \right] = 16I_1 + \\
&+ \frac{8}{3} \left((16 - (b+4)^2)^{\frac{3}{2}} - (16 - (a+4)^2)^{\frac{3}{2}} \right) + 32 \int_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} (1 - \cos(4p)) \, dp = \\
&16I_1 + \frac{8}{3} \left((16 - (b+4)^2)^{\frac{3}{2}} - (16 - (a+4)^2)^{\frac{3}{2}} \right) + \\
&+ 32(p) \Big|_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} - 8 \int_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} \cos(4p) \, d(4p) = 16I_1 + \frac{8}{3} \left((16 - (b+4)^2)^{\frac{3}{2}} - (16 - (a+4)^2)^{\frac{3}{2}} \right) + \\
&+ 32 \left(\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right) - \arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right) \right) - 8(\sin(4p)) \Big|_{\arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)}^{\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)} = \\
&= 160 \left(\arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right) - \arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right) \right) + 64 \left(\sin\left(2 \arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)\right) - \sin\left(2 \arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)\right) \right) + \\
&+ \frac{8}{3} \left((16 - (b+4)^2)^{\frac{3}{2}} - (16 - (a+4)^2)^{\frac{3}{2}} \right) - 8 \left(\sin\left(4 \arcsin\left(\frac{b+4}{4}\right)\right) - \sin\left(4 \arcsin\left(\frac{a+4}{4}\right)\right) \right)
\end{aligned}$$

$$10. I_{10} =$$

$$\begin{aligned}
&= \int_a^b x^2 (\sqrt{16 - (x+4)^2} - x - 5) dx = \int_a^b x^2 \sqrt{16 - (x+4)^2} dx - \int_a^b x^3 dx - 5 \int_a^b x^2 dx = \\
&= I_9 - \frac{1}{4}(x^4) \Big|_a^b - \frac{5}{3}(x^3) \Big|_a^b = \\
&= 160 \left(\arcsin \left(\frac{b+4}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{a+4}{4} \right) \right) + 64 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{b+4}{4} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{a+4}{4} \right) \right) \right) + \\
&+ \frac{8}{3} \left((16 - (b+4)^2)^{\frac{3}{2}} - (16 - (a+4)^2)^{\frac{3}{2}} \right) - 8 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{b+4}{4} \right) \right) - \sin \left(4 \arcsin \left(\frac{a+4}{4} \right) \right) \right) - \\
&- \frac{1}{4}(b^2 - a^2) - \frac{5}{3}(b^3 - a^3)
\end{aligned}$$

$$11. I_{11} =$$

$$\begin{aligned}
&= \int_a^b y^2 \sqrt{16 - (y+1)^2} dy = \left[\begin{array}{l} y+1 = t \\ dy = dt \\ \text{Межі інтегрування:} \\ t = y+1 \end{array} \right] = \int_{a+1}^{b+1} (t-1)^2 \sqrt{16 - t^2} dt = \\
&= \int_{a+1}^{b+1} t^2 \sqrt{16 - t^2} dt - 2 \int_{a+1}^{b+1} t \sqrt{16 - t^2} dt + \int_{a+1}^{b+1} \sqrt{16 - t^2} dt = \left[\begin{array}{l} \text{Отримали вираз } I_9, \\ \text{але з іншими межами} \\ \text{інтегрування} \\ \text{та коефіцієнтами} \end{array} \right] = \\
&= 40 \left(\arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) \right) + \\
&+ \frac{4}{3} \left((16 - (b+1)^2)^{\frac{3}{2}} - (16 - (a+1)^2)^{\frac{3}{2}} \right) - 8 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) \right) - \sin \left(4 \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) \right)
\end{aligned}$$

$$12. I_{12} =$$

$$= \int_a^b y^2 (y + \sqrt{16 - (y+1)^2}) dy = \int_a^b y^3 dy + \int_a^b y^2 \sqrt{16 - (y+1)^2} dy = \frac{1}{4}(y^4) \Big|_a^b + I_{11} =$$

$$\begin{aligned}
&= 40 \left(\arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) - \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) + 4 \left(\sin \left(2 \arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) \right) - \sin \left(2 \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) \right) + \\
&+ \frac{4}{3} \left((16 - (b+1)^2)^{\frac{3}{2}} - (16 - (a+1)^2)^{\frac{3}{2}} \right) - 8 \left(\sin \left(4 \arcsin \left(\frac{b+1}{4} \right) \right) - \sin \left(4 \arcsin \left(\frac{a+1}{4} \right) \right) \right) + \\
&\quad + \frac{1}{4} (b^4 - a^4)
\end{aligned}$$